

Hirdetmények.

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők.

Bérmegtelen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Table with subscription rates: Egész évre 10 ft - kr., Félévre 5 ft - kr., Negyedévre 2 ft 50 kr., Egy hóra 1 ft - kr.

Hirdetési díj:

Országos postás egyezri bejuttatásért 5 kr. Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. Nyiltér 4 hasábos postásért 20 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Szombat Márczius 28.

62. szám.

H u s v é t.

Főlséges ünnep.

Az eszmében és bűneiben megrögzött ókor, ez a gögös zsarnok még egy utolsó s egy nagyot lélegzett s hatalmas ólomsúly kezével halálra ütötte az istenembert, aki megtagadta bálványait, szeme közé vágta gyalázatosságának rongyait, belevilágított rothadó társadalmának életébe; s egy új, az összes életet gyökerébe átalakító, a kegyetlen durvaságot egy szelid, melengető érzésbe olvasztó emberszeretet diadalának készítette meg útját.

Négy ezer év betetőzése a szívek nagy reformátorának legyilkolásával ért véget.

Az új eszme megadta a maga első véráldozatát, hogy három nap múltán kitörjön korlátolt helyzetéből s eldöntse édes melegével, szelid megadásával, fölemelő tudatával és teremtő erejével, mint egy új, forró napnak tavaszi sugárzása, a föld népeinek gondolatjárását és vérlükletését.

Husvét a legyilkolt eszme föltámadásának szymbolikus ünnepe.

Egy fordulat, de a legnagyobb és hatásában legerősebb fordulat az emberiség életében.

Első vágya volt az embernek fölenni, amit szeme látott s letörni, ami keze ügyébe esett.

Az erők és hatalmak e kísérletezése négyezer évig tartott s a négyezer év története ez egyetlen szóban leli vérengzéseinek és romlásainak kiindulási pontját, — g y ü l l ö l e t.

Az ókor sokat és maradandót alkotott. Óriási hadvállalataival a föld- és népiismeret tudományának meleg ágyát vetett.

A rabzolga-erő könyörtelen fölhasználása mellett az építkezés gigászi nagyságával kétségen kívül helyezte az emberi hatalmat.

Hallasz derült fényű költészetének varázsa alól ma sem menekülhetünk.

A görög bölcséleti szellem első röppe-neiseiben, kicsi határok között, de egészben megtette azt az utat, amely körben az elmék ma is forognak.

Phönícia ipara és a héthalom jogtudománya alapot teremtének a ma haladásának.

De Iliász harczi, Oedipus szomorú sorsa, Egytom pírmaisai, Aristotelesz tanítása, Papinián remek jogi fejtegetése, Phönícia gyöngyei mind, mind egy érzésben lelik megteremtésük alapokat, az önszeretet és boszuval elegyült gyűlölet érzetében.

Csak egy jól eső, édes regének csillama ragyog le az ókor ez általános, durva arculatjáról, az Orfeusz regéje, aki végtelen és gyöngéd szerelmében a poklokat járta meg, hogy az egyetlen, a kedves, elrablott hitvest visszaszerezze.

Ezt is profanizálta az újkor operett-költészte.

A többi mind impregnálva van a gyűlölet vérvével.

Saturnus megeszi a saját gyermekeit s Jupiter ledönti atyja trónját, Lykurgus törvénybe írja szerencsétlen gyermekek legyilkolását és Izaiás vad költészetéből az átkozódások berzasztó hangja zúg ki.

Ramses hideg kegyetlensége csak az átszurt szívek és csatamézok halálra gázolt tetemeinek láttára melegszik föl.

Scipió könyve csupán akkor csordul ki, mikor a romhalmazra dult, alakatlan tömeggé égetett Karthágó egy elszenesült s mogrepedezett karsu oszlopdarabjáról nézte a saját pusztításának és gyűlöletének vértől és füsttől párolgó düledékeit.

Antonius Oktáviánus akkor áztatja már arcát könnyüvel Julius Caesar ravatala

föliött, amidőn Róma e dicsőségét gyűlöletből serkent ravaszágával leszuratta.

Mindenütt a gyűlölet melegít s az átok és boszu borzalmi kísértének.

Sehol egy csöndes, hűs oázis, melynek árnyékát meleg és ragyogó napsugár özőnében rezgő falombok vetették.

Sehol egy szálnyi rózsa, melyen nem a vér, de a szeretet könyűjének harmata ragyogna.

Sehol a szelidség s az önmegtágadás egy csipetnyi rügybe fakadása.

Két eszmét látunk küzdeni az ókor életében.

A s z a b a d s á g é t, melynek csak egyéni értéke volt, czélját csupán a korlátok erőszakos lerombolásában találta s nem magát emelni, de a hatalmon levő kiváltságosokat a maguk szennyébe és sarába lerántani akarta.

A r e n d é t, mely törvénybe iktatta a bűnök és gyilkosságok szabadalmát s mely kifejezést adott az egyéni vad érzések korlátlanúságának.

Ugy rémlett, hogy e két eszmét egybefűzni s a jóság, a megférhetőség melegében föllandani, örökre a lehetetlenségek sorába kell iktatni.

Ugy tetszett, hogy a koponyák hidegségét s a lelkiületek könyörtelenségét a szelidség medrébe terelni többé nem lehet.

Nem látszott ut, melyen az ősi, nagy átok nagy sulya alól menekedni lehetett volna.

De mégis.

Egy új eszme, egy új érzés törekedett elő, mely a szabadság és rend egymás elleni küzdő eszméit kibékíteni, a világ folyásának egy új, nemes irányt adni s a kegyetlenségek bálványait s a boszu istene helyett az irtalom imádatos alakját volt hivatva az emberek elé állítani.

Ez új eszme, ez ismeretlen érzés — a szeretet volt.

Isteni küldetés hitele és színezete kellett hozzá, hogy a régi megosztosodott elméletek és megkérgesült érzések fölött diadalt arathasson az új.

A szeretet első megnyilatkozását még elfojthatta, első hirdetőjét még keresztre feszíthette az önimádás és a gyűlölet fölkorbácsolt, izzó szenvedélye; de már nem akadályozhatta meg a mindent átható új eszme föltámadását.

Azóta melegebb és ragyogóbb a nap sugárzása, tündöklőbb a csillagok rezgő fénye, bübajosabb az alkony pirja, hozzáférhetőbb és jóra fogékonyabb az emberi szív; s mindezek fölött a rombolásnak és alkotásnak nincs meg az a vadsága és sötét lényege, a mely megutáltá tevő az ókor eszmekörét és érzelmvilágát.

Az igazságnak és szeretetnek föltámadásában van a husvét jelentősége.

Bűban, bajban ez szerez megnyugvást s a jobb, szebb, igazabb jövő elérére ez önt bizalmat esziggedő lelünkbe.

A főügyési kerületek. Az igazságügyminiszter a hivatalos lap tegnapi számában megjelent rendelettel egyelőre öt főügyési kerületet létesített. E kerületek: 1. a budapesti, melyhez a győri és pécsi; 2. a debreczeni, melyhez a nagyvárad; 3. a kassai, melyhez a pozsonyi; 4. a kolozsvári, melyhez a marosvásárhelyi és 5. a szegedi, melyhez a temesvári kir. főügyészségek kerületei csatoltatnak. E főügyészségek május 5-én kezdik meg működésüket. Az igazságügyminiszteri rendelet az ügyiratok kezelésére és szétosztására nézve tüzetes intézkedéseket tartalmaz melyek a kir. táblák életbeléptetésére vonatkozólag kibocsátott rendelet hasonló intézkedéseivel állanak pdésivel összhangban.

Utezanek Debreczenben.*

II.

(B.) Debreczenben a főutczák, melyekről egyes városrészek is nevezetnek, négy-öt száz év óta ugyanazon nevet viselik. Ezek közül a történelmi emlékü nevek fenn voltak tartandók és a városrészek róluk továbbra is elnevezhetők, így: „Csapó városrész“, „Péterfia városrész“, „Hatvani városrész“, „Czepléd városrész“, a másik két városrész neve vált toztatást szenvedne, a mennyiben a mostan- egy nevezett Piac városrész Széchenyi uti czáról, mint a mely e szépen fejlődő városrész — keresztek szerint lenne elnevezendő. A ref. főtemplom „Kálvin-templom“nak nevezetvén, az elötte levő nagy és impozáns tér a Bikáig és a Stenczinger-ház kisajátításával a Hajdu-tele házig „Kálvin-tér“nek hivatnák, mely elnevezések legméltyóbbak és legjellemzőbbek lennének a kálvinista Rómára. Innen tovább a város háza előtti tér, miután már így el is volt nevezve, kapná szép emlékü nevet, hivat- ván „Szabadság-tér“nek. A ref. kistemplom, mivel mostani megkülönböztetési neve nem épen a legmodernebb, a nagyevű Révész Imréről „Révész-templom“ nevet nyerne. Innen délfele a mostani tulajdonképeni piac a Teleki utczáig viselne „Főtér“ nevet, azontul lenne Hajdúvármegye székházáról, Debreczen és a vármegye közti összekötő kapos kitüntetése jeléül a „Megyeház-tér.“ Végül a hajdani Európa kavéház előtti tér, hova Varga utca felől a mostani Nagy-várad utca besző- gellésénél új utca is nyitnának, ő fel- sége a király három izben való debreczeni látogatása emlékére „Ferencz József“ elne- vezéssel tüntetnék ki.

A főtérről jobbra-balra benyuló főutczák a mennyiben történelmi múlttal bírnak, megtartanak nevüket. „Czepléd-utca“ maradna a mostani Nagy-Czepléd-utca a ref. új templom- ig, mely „Szombathy templom“nak hivatnák föalapítójáról és a körülte fekvő tér „Szombathy tér“nek. A mostani Kis-Czepléd utca, mely Dobozy István főbíró sírházhoz, a Dobozy temetőhöz vezet, „Dobozy utca“ lenne. A „Szombathy“ templomból benyuló Nap utca „Vörösmarty utca“ nevet, a másik oldalról nyúló Kigyó utca „Kenessey utca“ nevet viselne, Kenessey István multszázadi nagyevű kegyes alapítójáról.

A Czepléd utczáról benyuló Sas utca „Brankovics utca“ nevet kapna Brankovics György szerbfejedelemtől, városunk egykori földesuráról, kinek lakháza egy- kor a mostani Rotschnek-féle ház és a szin- ház körül volt. A Brankovics utca a mostani kis piacra vezet, mely „Deák tér“ nevet nyerne, mivel itt fog felépülni a királyitábla palotája idővel. A Tisza palota mellett levő Bádogos utca Dégenfeld Imre grófnól „Dé- genfeld utca“ nevével ruháztatnák fel.

A mostani Nagy-Csapó utca „Csapó utca“ névvel szerepelne tovább a Deák tértől egészen addig, a hol irányában elváltozva, megtörik, innen mivel egészen más utczává alakul, mely a Csicsogóhoz vezet, más névvel bírna, Komáromi Csipkés György predikátor emlékére „Komáromy utca“ névvel, mivel a Csicsogó téren idővel építendő új ref. templomhoz lehetne rajta egyenesen menni, mely templom Méliusz Juhász Péter emlékére „Méliusz templomnak és a tér „Méliusz tér“nek hivatnák.

Nagy Péterfia utca, Debreczen városának legrégebbi utczája a Csokonai kerttől a Margit fűrdő beszögelléséig „Péterfia“-ut nevet viselne, a Nagyerdőre vezető fasor pedig annak első megalapítójáról tovább is „Simonyi“ ut- nak nevezetnék.

Az István gözmalomhoz vezető ut „Ist- ván-nádor-ut“nak, a gözmalom kert „Nádor kert“nek lenne hivandó. A Péterfia-uton levő bonvédaktanya József főhercegről „József laktanya“ és a mellette bevezető most Sörház utca „József-utca“ lenne.

Nagy-Hatvani-utca félig-meddig megtar- taná nevével „Hatvani-utca“nak nevezetvéa.

* E czikkben az utca elnevezésekre vonatkozó konkrét javaslatokat Szűcs István, Debreczen város történelme tudós írja helybenbuzgó véleményének meg- hallgatásával állította össze a czikk írja.

Nagy-Mester utca egyszerűen „Mester utca“ lenne a hajdani „scholae magister“-ek emlé- kére, kikről a utca nevé vette. A Hatvani utczából benyuló tágas Kis-Mester utca „Hu- nyadi utca“ névvel nevezetnék, Debreczen hajdani földesuri családja emlékére, mivel Hunyady János özvegyének lakóháza ez utca és Mester utca sarok-telken volt. Az utca kétfelé ágazásánál levő, idővel kiépülő tágas tér pedig „Mátyás tér“ nevet nyerne a nagy királyról, ki városunknak oly kegyes ara volt. Innen Kis-Mester utczának elszűkülő további folytatása „Szeremley utca“ lenne id. és ifj. Szeremley Sámuel, mult századi híres szena- torokról, a másik elágazás, mely most Hajó utczának nevezetnek, „Ertssei utca elnevezést kapna. Ertssei Dániel tudós professorról.

Nagy-uj utczának „Kazinczy utca“ lenne méltó új neve, míg Kisuj utczát a Simonffy családról, melyből sokan szolgálták De- breczen városát, „Simonffy utczá“nak ne- veznék.

„Széchenyi utca“ névvel véglegesen fel- ruháztatnák az egykori Német utca, valamint Szép utca „Teleki utca“nak, a régi Har- minczados köz pedig „Batthyányi utczá“nak maradna meg.

Kádas utczát, mivel lakosai már ugys- kérték ezt, „Kossuth utczá“nak hívnák, Mik- lós utca „Szent Miklós utca“ régi nevé- t kapná vissza, mint a hol a Brankovics által alapított Szent Miklós kápolna állott egykor. E most nevezett, keresztek nél- küli utca részekben (Miklós és Nagyuj utczák között) nyitandó új utczák közül az egyik „Tompá utca“, a másik „Arany János utca“ nevet nyerne.

„Várad utca“ maradna a mostani Kis- Várad utca a hajdani Európa kavéházról a vasuti pályaházig a régi várad ut emlé- kére. A mostani Nagy-Várad utczának a volt Európa kavéházról a népkertig terjedő része, mivel Petőfi Sándor ez utczán lakott Debre- czenben, „Petőfi utca“ nevet venne fel. Az Európától Varga utczáig átvágódó új uca pedig „Jókai utczá“nak nevezetné majd idővel.

„Szent Anna utca, maradna régi nevé- vel, míg a gyorsan széplődő Varga utca, a mellette levő róm. cath. templom alapítójáról „Csáky utczá“nak nevezetnék.

E főbb utczákon kívül több nem egé- szen ilyen nagy utczának kellene nevé meg- változtatnia, így a Collegium körüli lehetőleg a főiskola történetével kapcsolatos nagy- nek örökítettének meg. Dorabos utca önként veszi fel nagy lakójáról a „Csokonai utca“, nevet, hasonlóképen a Fűvészkert utca a „Kölcsy utca“ nevet, mert Kölcsy ez ut- czában lakott debreczeni diákkorában.

Kis-Csapó utczát „Rákóczy utczá“nak, Kis-Péterfia utczát „Bethlen utczá“nak kel- lene elneveznünk ez ő kálvinista város ré- szen a nagy nevű protestáns erdélyi fejde- lemekről. — A Péterfia utat ezekkel össze- kötő Egymalom utca „Apaffy utca“ lenne ezen tul.

Nagy-Szappanos utca „Szappanos ut- cza“ névvel fenn marad a régi szappan készi- tők emlékére, míg Kis-szappanos utca, mely- nek egyik oldalnyalványa Csapó utczára jön ki, kiegyenesítettven „Boockay utca“ név alatt modern új utczává alakulna át.

A régi Csokonai utca a Hatvanutczai városrészen „Lónyay utca“ névben ujlna meg, az ezt Hatvani-utczával összekötő Csók utca „Vescey utca“ lenne Vescey József professzorról, Zugó utca pedig „Budai utca“ a nagyevű Budai Ezsaiásról.

A Péterfia utca benyuló Kasza köz „Péczeley utca“ név a att épülne és csino- sodnék ki, a Collegiumhoz közel eső Hüve- lyes utca pedig „Lugossy“ utczának hivat- ván, a nagyevű nyelvész emléket őrizné.

Kis-Hatvan utca az e század közepén szerepelt Komlószy családbeliek emlékére, kiknek lakásuk közvetlen közelében volt, „Komlószy utczá“nak hivatnák, Burgondia utca „Domokos utca“ lenne Domokos La- jos nevezetes főbíróról, Kandia utca pedig „Patay utca“ Patay Istvárról, Debreczeu követeről. Ők mindketten Czepléd utczán laktak a róluk nevezendő két utczához közel.

A vasutttól bejövet kétféle benyuló egye- nes ujosztásu utczák közül Kécs utca „Lo- rántffy utca“ névvel hivatnák, Lorántffy Zuzsánnáról, a nagy nevű protestáns fejede- em nőről. Ez utca a ref. ispoályi templom- hoz vezet. Ispóály utca „Báthory utca“ lenne, míg a most épült Salétrom sor, mely

Mai számunkhoz egy iv melléklet van csatolva.

a kaszárnyához visz, „Tökölly utca” új nevet nyer.

Bárany utca nevében „Baranyi utcára” változtató, a jeles emlékü Baranyi családot tisztelnék meg, ugyan itten körül „Gyár utca” „Rakovszky utca”, „Kereszt utca” „Rovicsky utca” lenne új nevének. Debreczen volt főbírájáról. Szél utca „Rhéd-y” utca” nevet venne fel, Cser utca pedig „Wessely utca”-nak nevezetnének.

A Péterfia részen Arok utca Sinay Miklós püspökről „Sinay utca” lenne, Ajtó utca Dévai Biró Metyásról „Dévai utca” Morgó utca pedig „Bercsényi utca.”

A városháza melletti kis átjáró utca régi nevét elvittén fel „Török Bálint” utcának nevezetvén a város egykori nagynevű földes urától.

Az új Komáromy utca (Csapó) egyik mellék utcaja Veres utca Szegedy Kis Istvánról „Szegedi utca”-nak kereszteltek el.

Több kisebb utcának is mindenesetre megtartaná régi nevét, — melyhez valami localitas fűződik. Így „Vár utca” ugyanez maradna a mostani Slezák téle ház helyén egykor létezett castellum (vár) emlékére, hasonlóképpen „Nyomató utca” is, a melyen volt ezelőtt több száz évvel a városnak könyvnyomató mihelye.

„Tanító utca” a mester-utcai iskola mellett, „Iskola utca” a miklós-utcai részen, „Leány utca” a kiscsapó utcai leányiskola közvetlen közelében megtartják neveiket, hasonlóképpen megmaradhatnak a következő kisebb utcák nevei: Timár utca, Zöldfa utca, Pocsirta utca, Csillag utca, Sziv utca, Sírály utca, Garai utca, Borz utca, Perczes utca és még számos kisebb mellékutca, mivel minden utcát más nevére választani ugy sem lehet czél.

Rövidesen ezekben lehet változni Debreczennek jövőbeli külső képét. Az újításnak be kell következnie.

Gróf Zichy Géza a jeles költő és világhírű művész ma érkezik városunkba, hogy itt megünnepelje 25 éves irói és művészi jubileumát.

Városunk valóban büszke rá, hogy az a kinttettetés érte, hogy ez országos jelentőségű ünnepség ép nálunk esik meg s hálás érzet fog el a nemes gróf iránt, hogy szerénysége ide a nagy alföldi városba vezette, holott ha a fővárosban ünnepli meg jubileumát, az irói és művészi világ, nagy tekintélyű egyesületek, az arisztokratia vetélkedve igyekeztek volna azon, hogy az ünnepség páratlanul fényes és messze országokra kiható legyen, hogy hire visszhangozzék mindenütt, a hol a nagynevű művész, az ünnepezt férfi valaha megfordult fényes dícsőséget szerezve szeretett hazájának.

Az, a mit mi nyújthatunk nagyon szerény csendes óvatot az ő nagy érdemeihez mérten. De az ünnepezt, kit hozzánk fűz kedves vonzalma, — bizonynyal tudja, hogy sziveinkben hamisítatlan érzelmek lakik, s hogy lelkesedésünket őszinte nemes forró szeretet gyújtotta lángra.

Gróf Zichy Géza érdemeit más helyen méltatjuk; e sorok csak az üdvözlésre vannak szánuva. Ösmerjük kintűő érdemeit a magyar irodalom terén, ösmerjük halhatatlan sikereit a művészet terén s hazafias szívünket hála fogja el rá gondolván arra, hogy mennyit tett ő a magyar haza dícsőségére. Mint világító fátyla fénye lobogja be a ő élete pályáját az, hogy minden tetteiben, minden szavában, minden gondolatában az igaz magyar ember hazafiasága nyilvánult. A magyar ember, magyar lelkesedése visszhangzott felénk azon szavakból, melyeket akkor hallottunk tőle, mikor a m. kir. operaház vezetését átvette, s látjuk már eddig is a magyar zene dícsőségét tervező munkálkodását, s látni fogjuk a jövőben, hogy az ő nagy tehetsége, páratlan munká ereje mire képes, hápárosul azzal a lelkes magyar hazafias érzélemmel, mely az ünnepezt minden porczikáját áthatja.

Hálásak vagyunk azon nemes törekvéseire, melyekkel a mi városunk zenei életébe óhajtt életet önteni s hálásak vagyunk, hogy debreczeninek tekintvén magát, szívén hordja ezen város érdemeit és felvirágozását.

A holnapi ünnepség országos jelentőségű, de első sorban Debreczen város közönségének családi ünnepe az. Isten hozta közénk gróf Zichy Gézát!

Az ünnepségek programja.

Szombston márcz. 28. Gróf Zichy Géza megérkezése és fogadtatása az indóházán este 8 órakor. 8 órakor főpróba a színházban gróf Zichy Géza vezetésével.

Vasárnap márcz. 29. Este hangverseny a színházban.

Hétfőn márcz. 30. Dél előtt 11 órakor matinee a színházban.

Este bankett a Bikában.

(A vendégek részére a közös találkozóhely, ebéd és vacsora a Bika étterme.)

A hangversenyek műsora:

Esti előadás.

1891. márczius 29-én, **Vár története** zenei költemény. Irta: gróf Zichy Géza.

Előadja a cs. és kir. 39-ik gyalogezred zenekara Czapek Péter vezénylete alatt. (Előadatik öt rész, u. m.: I. Hunrajzás. II. A felér asszony. III. A szürke manó. IV. A dalnok. V. Az utolsó várur.)

A szavaltati részeket **Nádai Ferencz** ur a budapesti nemzeti színház tagja adja elő. **Két év múltán** vigjáték I felvonásban Almássy Tihamértől.

Roxane — **Lánczay Ilka** asszony, a budapesti nemzeti színház tagja.

Ervin — **Nádai Ferencz** ur, a budapesti nemzeti színház tagja.

Zene. Cantate ének- és zenekara magán szólamokkal írta gróf Zichy Géza.

I. Bevezetés.

II. Bölcsődal (sopran solo).

III. Deákok kara.

IV. Serenád. (tenor solo.)

V. Népdal és tánc.

VI. Bucsu. (bass solo.)

VII. Hymusz.

Előadják: a cs. és kir. 39-ik gyalogezred zenekara; budapesti debreczeni és műkedvelők és a debreczeni zenede tanítványai. Alkotott női kar és a debreczeni dalárda.

Végül: **Dolores** zenei költemény ének- és zenekara magán szólamokkal írta gróf Zichy Géza. Előadják: a cs. és kir. 39-ik gyalogezred zenekara; budapesti és debreczeni műkedvelők és a debreczeni zenede tanítványaiból alkotott női kar és a debr. dalárda.

A hangverseny egyik számát maga gróf Zichy Géza fogja vezényelni.

Kezdeté 7 órakor.

Délelőtti előadás.

1891. márczius 30-kán.

I. rész:

I. Ünnepi költemény írta dr. Várady Antal, előadja Nádai Ferencz ur.

II. Magyar Praeludium. — Zongorán előadja gróf Zichy Géza.

III. a) Romance Swenden; b) Kúriaiak Wieniawski; c) Zephir (a virágregéből) Hubay J. hegedűn előadja Hubay Jenő ur, zongorán kíséri Steiner A. ur.

IV. a) Nocturne; b) Spanyol cigánydal; c) Etude (c moll) zongorán előadja gróf Zichy Géza.

V. Serenade gróf Zichy Gézától, előadja a városi dalegylet.

VI. Magyar ábránd gróf Zichy Gézától, hegedűn előadja Hubay Jenő ur, zongorán kíséri gróf Zichy Géza.

VII. Dalok gróf Zichy Gézától a) A zöld erdőben; b) Isten veled; c) Romance Gounod „Mignon”-jából éneklé Nádai Jenő ur.

VIII. Rákóczy-induló balkézre ártira és előadja gróf Zichy Géza.

Helyárak: Alsó- és középpáholy 10 frt, Családi páholy 15 frt, Felső páholy 7 frt, Támlásszék I—V. sor 3 frt, VI—X. sor 2 frt, XI—XIV. sor 1 frt 50 kr, Emeleti zárszék I. II. sor 1 frt, a többi sor 80 kr, Földszinti állóhely 60 kr, Diák- és katona-jegy 40 kr, Karzat 30 kr.

Jegyek felére válthatók Zádor Lajos ur női divat-üzletében; márczius 28., 29. és 30-kán pedig a színházi pénztárnál.

Kezdeté délelőtt 11 órakor.

— **Zichy jubileum.** A rendezőbizottság ma délelőtt tartott ülésében a jubileum számos apró részletét beszélte meg s megállapította az emléktárgyak és koszorúk átadásának sorrendjét.

1. A város közönsége emléktárgyat, ezüst karnagyai palézt átadja Márk Endre.

2. Sz. kir. Debreczen város koszoruját Bészler Lajos tanácsnok.

3. A zenede koszoruját Simonffy Emil.

4. A debr. dalegyletét Harmath Gergely.

6. A Csokonai körét Géresi Kálmán.

6. A színiügyletét Komlóssy Arthur.

Ezután következik a többi koszorúk és emléktárgyak átadása.

A virágregéből fog egy dalt a hétfői hangversenyen gr. Zichy Gézától játsznai Hubay Jenő hegedű művész. — A „Zefir” című dal szövege következő:

Zefir.

Hü virág! drága lepkéd
Hej mi gyorsan szárnya kelt,
Gyorsabban, mint bérczi viszhang
Csököjára meglelt.

Más virágok füzénét
Én sugtam meg ő neki:
Igy jár minden balga virág,
Mely a lepkét szereti.

Gróf Zichy Géza.

Egy ma érkezett távirat tudatja, hogy az operaház kezelő személyzetének számos előkelő tagja is lerándul hozzánk, hogy a holnapi jubileumi ünnepségeken részt vegyen.

A hangverseny érdekessége folyton szaporodik. Az utolsó órában értesülünk, hogy az operaház kitűnő művésze **Ney Dávid** is ideérkezik s a hétfői matinee valoszinüleg két dalt fog énekelni. — Több mint bizonyos, hogy a rendkívüli hangú énekes a holnap esti nagy hangversenyen is szerepelni fog, a mennyiben talán a bassus sólót fogja énekelni a „Zene” cantatában.

Beöthy Zolt a Kisfaludy társaság titkára következő levelet küldte Simonffy Imre polgármester urhoz:

Nagyságos kir. tanácsos ur! Szíves sorait, melyekkel a Kisfaludy-társaságot gr. Zichy Géza a huszonöt éves jubileumára meghittá, a társaság köszönettel fogadta, s Váradi Antal és Vértési Arnold r. tagjait kérte föl, hogy az ünnepélyen képviseljük és ugy az ünnepezt, mint a rendezőséget üdvözlöljük. Nem tehetem azonban, hogy ezen alkalommal is ki ne fejezzem a társaság üdvözlését a lelkes Debreczen városának, mely ezuttal is méltó és nemes bizonytságot készül adni a hazai irodalom és művészetünk s ezek egyik jeles iránt táplált szeretetének. Kintűő tisztelt Beöthy Zolt, a Kisfaludy-társaság titkára.

Gróf Zichy Géza album. A „Debreczeni Ellenőr” könyvkiadóhivatala a következő megrendelési ívet bocsátotta ki: Gróf Zichy Géza világhírű művészi albuma folyó 1891. évi márczius hó 30-án ünnepli meg Debreczenben 25 éves irói és művészi jubileumát. Ez alkalomból kiadásunkban a jelen megrendelési ív alakjában egy rendkívüli fényes kiállítású „gróf Zichy Géza album” jelenik meg Karczag Vilmos szerkesztésében. Az album tartalma meg a következők:

Ünnepi költemény, írta Dr. Váradi Antal.

„A szentirásból” költemény Komócsy Józseftől.

A Zichy család.
Gróf Zichy Géza életrajza: mint író, mint zeneköltő, mint művész.

„Patak mellett” Zichy Géza költeménye saját kézírásával.

Tetétlen.
Gróf Zichy Géza külföldi utazásai.
Egy nap Szentpéterváron, Dr. Závori Sándortól.

Saul és Dávid ballada, K. Tóth Kálmántól.

Hogy vesztettem el a jobb kezem? elbeszéli gróf Zichy Géza.

Gróf Zichy Géza első hangversenye, Nádai Ferencztől.

Ereklýék, művészi diadaljelvények.
A külföldi sajtó Zichy Gézáról. Sat. sat. Képek: Czimplap: megkoszorozott laut Gróf Zichy Géza arcképe.

Gróf Zichy Géza 25 év előtti arcképe.
Gróf Zichy Géza, mint 13 éves ifjú (két kézzel)

Munkácsy Mihály vázlatkönyvéből egy kitépelt lap.

A tetétleni kastély.
A tetétleni kápolna.
A családi cimzer.

Ezenkívül mellékelve van az albumhoz gróf Zichy Gézának „Rákóczy” című nagy zenemű szerénye.

Az album körülbelül 10 ivnyi s kiállításra olyan fényes, hogy az minden salon asztalnak díszére válik. — A tekintélyes kötet már kikérült a sajtó alól s a megrendelések megküldetik, ugy, hogy a jubileum napjára mindenkinél birtokában lehet.

A megrendelési ívet ép azért ma vagy holnap kérjük visszaküldeni kiadóhivatalunkhoz Debreczenbe. Az album ára, gazdag tartalma s költséges kiállításá daczára is csak 2 forint, mely összeg utólag a kötet kézbesítésekor fizetendő.

Több oldalról nyilvánított óhajásra az albumból amateur-kiadást is rendeztünk, kartonra nyomva s ennek ára fényes kötésben 10 forint; bakötési táblái Gottermayer legelőkelőbb fővárosi könyvtárszobájában készültek. Gyűjtőknek 10 példány után egy tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

A „Debreczeni Ellenőr” könyvkiadóhivatala.

Napi hírek.

Tájékoztató.

Nagy sétatangverseny vasárnap és ünnepnapokon d. u. 4 órakor a „Margit fürdő” nagytérképében.

Múzeum a kollegiumban nyitva van vasárnaponként délelőtt 10-től 12-ig.

Anakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—7-ig.

Márcz. 29. Gr. Zichy Géza fogadtatása és hangverseny a színházban.

Márcz. 30. Gr. Zichy Géza jubileuma.

Márcz. 30. Honvédegylet közgyűlése.

April 5. A tüzoltó egylet közgyűlése.

April 17. A vöröskereszt-egylet debreczeni főközgyűlése a városban.

Május 5. Királyi táblák működésének megkezdése.

— **Mellékletünk.** Lapunk mai számához egy egész iv mellékletet csatolunk, melynek tartalmát a Zichy jubileum alkalmából lehetőleg alkalmi közleményekkel tettük feletté érdekléssé.

A melléklet tartalma következő: Költő és művész; ünnepi költemény Dr. Várady Antaltól.

Gróf Zichy Géza életrajza Tóth Kálmántól.

A külföldi sajtó gróf Zichy Gézáról. Ejjeli utazás, költemény gróf Zichy Gézától.

Egy kis dícsékedés, de nagy igazság Vértési Arnoldtól.

A román diákok mozgalma; genfi levél Szabolcska Mihálytól.

Elvirult kikeletből, költemény Enderődy Sándortól.

Élet és halál, Hentaller Lajostól.

Városunk emlékedése Dr. Sz. S-től.

A debreczeni nemzetőrök Erdélyben, régi okmányok.

A medvevadászlat Oroszországban Tolstoy rajza.

— **A nagypenteki** szertartások a hívő közönség tömeges részvételével folytak le. — A református templomok zsufolva voltak, főként délelőtt. A kath. templomban egész nap sűrűn látogatták a kath. vallásúak a megte-

sztet Krisztus sírját a mely mellett honvédek állottak őrt. A kath. egyház ma délután ünnepli a feltámadást fényes, zenés körmenettel. A sorfalát ezuttal először honvédszökök képezik, a mi Bolla ezredes dandár parancsnok közbenjárása folytán történik így. Addig mindig közöshadseregbeli huszárok voltak a czépra kirendelve. Tegnap délután szép tavaszi időben tömérdek ember hullámzott az utcákon. — A boltok mind zárva voltak.

— **Kinevezések.** Kolbenhayer Kálmán debreczeni törvénytudományi aljegyző a debreczeni törvénytudományi aljegyzővé, Trázy Béla dohánnyövedéki gyakornok a debreczeni dohány beváltónál dohánybevaltó hivatal-tisztté nevezettek ki.

— **Esküvő.** Dr. Fábray Sándor, Békésvármegye főjegyzője, szerdán vezette oltárhoz a Deákteri ev. templomban Cserna Karolina kasszonyt, Cserna Vincze debreczeni kir. főügyésznek és nejének Reéh Eleonora urnőnek leányát. Násznapok voltak a vőlegény részéről Fábray Károly csabai ügyvéd, Békésvármegyei tiszti ügyész s a menyasszony részéről Reéh Jenő, a gr. Batthyány és Kárász uradalmak jószágigazgatója. Nyoszolyóleányok voltak Gullner Irma és Jolánka kisasszonyok.

— **A kereskedelmi akadémia építése.** Az építetű albizottság elbírálás alá vette a kereskedelmi akadémia palotájának építésére benyújtott tervek s azok közül egyhangulag a Gerster Kálmánét választotta ki a nagy bizottságnak kivitela való ajánlás végett. — A Gerster Kálmán terve igen helyes felfogással oldja meg azon feladatot, hogy a palota nem csupán iskolaházul szolgáljon, hanem az egyszersmind a kereskedő társulatnak is otthonát képezze, nagy, nyilvános gyűlések és telovlasások tartására alkalmas díszteremmel.

— Gerster ezt a kettős feladatot akként oldotta meg, tekintettel az aránylag keskeny utcai homlokzatu tellet helyrajzi viszonyaira, hogy két külön álló épületet tervezett; ezáltal könnyebben és ezélszerűbben tudta kiképezni a nagytérmet és az udvar belsejében külön álló iskolaépületben több világosságot biztosított a tanhelyiségeknek. — Az utcai épület két emeletnyi magasságban egy emeletes kikapcsolt nyar, a földszinten két bolt helyiséggel, a magas emeleten tágas díszteremmel, kisebb tanásteremmel és előki irodával. Az iskola épületnek csak első kereszt szárnyát tervezte két emeletnek Gerster; a többi részt egy emeletesnek, két emeletet megbíró falakkal. A bizottság azt a módosítást kívánja, hogy az egész iskolaház már most két emeletesnek építtessék. — Az elfogadásra ajánlott terv a pedagógiai és egészségügyi követelményeknek minden tekintetben megfelel. — Igen jó beosztást nyerne általa az első és második emeleten a tanteremek, a melyek tágasak és világosak. — Lesznek benne: hat tanterem, fizikai és vegytani tanterem és laboratorium, kereskedelmi muzeumnak és tanszer gyűjtőmunkának tágas terem; igazgatói iroda, tanári szobák, nagy tornacsarnok. — A földszinti helyiségeket, addig míg az akadémia nem szükséges, átengedik a kereskedő ifjak önképző egyesületének. — A Gerster terve fölött véglegesen a nagybizottság határoz. Az építést lehetőleg májusban megkezdik.

— **Főreáliskolai államosítása.** Irkut volt, hogy a közoktatásügyi miniszter leirott Simonffy Imre kir. tan. polgármester urhoz a végül, hogy a városi hatóság a főreáliskola államosítása tárgyában kötéendő szerződés tervezetét a tanterületi főigazgató és a főreáliskolai igazgató közbejöttével készítse el s hozzá minél előbb

terjesztesse föl. —

Ülés tanácskozott s részt vettek az előigazgató, Kovács József főszámvivő igazgató, Harmath Zoltán és Bészler A. bizottság a szerződés tervezés közbejöttével kö-

bizottság végleg gyalmi fog. A városi közgyűlés alapján állapított kifejtése, hogy 1-re az épületek rendelkezésére li-

— **Magyar ifjuság** pünkösdi egyetemi és akadémiai realiskolai, 1140 kólai összesen 4 tekintélyes számú detes auspicium jövő kifejlődésé s versenyekre tétet sem jelent

— **Arvizek** Berettyó vidéke mennyiségű belvészélyeztetik s a kiöntés ellen-

kal. Minhogyan gyakori szelek annak lehetőség nem lesznek, a hely színére ki-

nalon a nagy Karczagtól a 8 vonalát jellelte, összesen hét át-

ereszket bekezeszter bekezeszter a földtől tolytán az át-

átereszket eltömötta, a mely és a földmive egyetértésével történt. Különb-

gátak a szerda városra köszönő gyors és haszn-

— **Tizian** nagy értékű rezenben magá-

Elek né unokép van, ezen-cia és holland-

— **Talált** temető árkában Neve Szűcs János lat ma délután

— **A Csai** iránt alkotott ter jóváhagyta hogy a további megtegye.

— **Sétah** 30 án a Szikszai vezekző műsor Czapekól, 2.

tól. 3. Császár ébredés dal Barahanga opera Zichytól, 7. B-

Titkos szerele leg Don Cesá 6 órakor.

— **Debreceni** gyorsiró egye jelenő lapot ifj. Balogh F-

— **Megs** tartásnak a s kitévéséről a bíróságok szagymervű —

ni. Az igazságtalitt reformtalyamodásu tervbe vette.

— **A He** menetrendje s ugyanekkor eidei fasor v-

— **Váro** ezikkel ir a mosításáról a különösen a pontjából.

— **Emeli** az ipadóképességé állítja a köv-

36 □ km. t 410 ezer frt

Vásárhely 70 sal 385000 t

259 ezer frt rülettel, 44

Pozsony 75. 502 ezer frt tel 61 ezer

112 □ km. 429 ezer frt tel, 55 ezer

— **A ve** Az őszi vetelelt, a l

— **Az utóbbi** n

A tavaszi idényre.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves figyelmébe ajánlani újonnan és
dusán a mai kor követelményeinek megfelelően berendezett

bádogos üzletemet.

Nálam készen és külön megrendelésre folyton kaphatók házi és
konyhaszerek, fűdőáruk, kerti locsolók, ugyancsak mindenféle bádogos
eszközök, felváltalok mindenféle

épület munkálatot.

n. m. házak fedelezését, csatornázásokat, aszfalttörzshöz lefolyókat, veres
rézesvezetékeket a legjutányosabb árak és a legpontosabb elkészítés
mellett. — Felváltalok mindenféle

érc nyomást.

Megrendelések és javítások egy helyben mint vidéken a legpon-
tosabban eszközöltek.

A n. é. közönség becses pártfogásába magamat ajánlva
vagyok kiváló tisztelttel

Tóth Gyula

bádogos mester
a városház épületében,
Rózsá-tér.

Eladó ház

tanya és kaszáló.

A Bacsonyi Péter féle 1847. számú kádas-
utcai ház onddi tanyával, — az Ebesen
10 nyilas gazdasági épületekkel ellátott
tanyaföld, — a Paczon 7 régi boglyás
kaszáló minden órán eladó.

Értekezhetni Késes-utca 3525. sz. alatt
Jobbágy Gábor megbízottal.

Savons de la Jeunesse et de la beauté:

SAVON „LÉDA“ Szappan különlegese-
Savon au muse de ségek, melyeknek mi-
CHINE nősége rendkívül fi-
POPP-féle Violet nom, erős, tartós il-
Soap lattal. E különféle
POPP Soap-ja szappan jóságát di-
esérettel győzni szü-
te lehetetlen.

Gyár és raktár: Bécsben I. Bogaergasse 2,
valamint Debreczenben: Tóth Béla, (főraktár)
Dr. Rothschnek V. E., Balázs A. Mihálovits,
István. Muraközy L. örökösai, Örvényi Ottó
Szilágyi P. M., Tamásy Béla, Füleky P.
urak gyógyszerárában, ugyancsak Szent-Ki-
rályi Tivadar, Csanak J. és Schwarz B.
kura üzletében és Magyarország minden
gyógyszertárában, gyógytűsz-rúzetében és il-
latoszer kereskedésében.

Hirdetés.

A tavaszi idényre
nagy mennyiségben vásárolt

női ruhaszövetek

hozzávaló legújabb diszek
már raktárunkra érkeztek

s azokat újonnan megnagyobbított üzlet-
helyiségünkben

igen jutányos árakon

árusítjuk el.

Az idén igen nagy választékban tartunk

napernyőket

feltűnő olcsó árakhoz.

Szabó Lajos fia.

SCHLICK-féle

vasöntöde és gépgyár részvénytársaság BUDAPESTEN.

Gyár és irodák: Városi iroda és raktár:
VI. külső Váci-ut 1696/99. VI. Podmaniczky-utca 14.

Ajánlja kitűnő és szilárd szerkezetű,
és számos első di-
jakkal kitüntetett

gőz- és járgánycséplő-készületeit

szabad. SCHLICK-féle 2 és 3 vasu ekéit és szabad
mélyítő-e kéit,
eredeti SCHLICK és VADITS-féle
egyvasu ekéit, — talajmívelő eszkö-
zeit, boronait és rögtörő hengereit,
valamint

SCHLICK-féle szab. „Haladás“ sorbavetőgépeit.

Készletheben vannak továbbá: gabonatisztító rosták
(BAKER és VIDATS rendszer), takarmánykészítő
gépek, tengeri morzsológ és daráló, szab. Jókay-
féle „Hungária“ daráló-gépek erőhajtásra, őrlőmal-
mok és olajmalombereendezések. Eredeti amerikai
kévektől és marokkról arató-gépek és fűkasza-
gépek, szállítható mezei vatutak stb.

Előnyös fizetési feltételek.

Legjutányosabb árak.

 Ajánljuk nek kívánatra ingyen s bér-
Debreczenben mintaraktár TRNKA FERENCZ urnál.

Új borüzlet

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy helyben
Dr. Tihanyi Sámuel ur házában
kicsinyben és nagybani kimérésre

BOR-ÜZLETET

nyitottam — Boraim a legkitűnőbb minőségű
asztali és deszert-borokból
vannak összeállítva és mindig egyik fő törekvésem az lesz, hogy
tisztán kezelve
adhassam mélyen tisztelt megrendelőimnek.

Azon jó reményben, hogy nagy mennyiségű borkészletemnél fogva mé-
sékelt árakat számíthatok, ismételtlen hangsúlyozom, hogy főként a minőséggel
a n. é. közönség igényeinek teljesen megfelelhetek; magamat szíves jóindula-
tukba és nagyrabecsült pártfogásukba ajánlva, vagyok
teljes tisztelettel

FELDENBLÜH MIKSA

borkereskedő Debreczenben.
Dr. Tihanyi Sámuel ur házában.

Árlejtési hirdetmény.

A debreczeni izraelita hitközség és
a debreczeni aut. orthodox izr. hitközség
a Debreczen szab. kir. város területén
kimérés alá adott kóser hus után kilogram-
monként, valamint a levágott szarvasmarha,
szurómarha, borjú, juh, bárány és baromfi
után darabonként fizetendő vágatási díjak
és összes gabella illetékeknek 1891. április
15-től 1892. április 15-ig terjedő egy évre
leendő haszonbérletére ezennel nyilvános
árlejtést hirdet, mely 1891.
április 5-én d. u. 3 órakor, a deb-
reczeni izr. hitközség szent-anna utcai
üléstermében fog megtartatni.

Kikiáltási ár 10000 frt.

Árlejtési szándékozók kötelesek az
árlejtés megkezdése előtt a kikiáltási ár
10%-át mint bántéppézt alulírott bizott-
sági elnök kezéhez letenni.

Az árlejtés megkezdéseig az ajánlott
összegnek számokkal és betűkben kiírt
megjelölésével ellátott írásbeli ajánlatok
szintén elfogadtnak, melyek ugyancsak
alulírott bizottsági elnökhöz intézendők,
hová a kikiáltási ár 10%-a mint bánté-
ppézt külön borítékban szintén beküldendő.
Az ajánlatban világosan kifejtendő, hogy
az ajánlattevő az összes részletes
feltételeket, melyek egy a két
hitközség irodáiban, mint
alulírott nál megtekinthet-
ők, jól ismeri s magát azoknak aláveti.
Ugyanezen kijelentés a szóbeli árlejtésen
résztevőktől is megkívántatik s az árlej-
tési jegyzőkönyvbe az árlejtés megkezdése
előtt a résztvevők aláírásával beigattatik.

Kelt a debreczeni izr. hitközség és
a debreczeni aut. orthodox izr. hitközség
gabella jövedékének bérbeadásával meg-
bizott közös bizottság 1891. március 22-én
tartott üléséből.

FEISCHL KÁROLY
bizottsági elnök.

Tóth Gyula

előbb
Tóth Lajos és Társa

vaskereskedése DEBRECZEN, főpiacz városház sarkán.

Ajánl

Gazdáknak

mezőgazdasági eszközöket,

Gazdasszonyoknak

konyha felszereléseket,

IPAROSOKNAK

minden iparághoz tartozó, a közönségestől a legfinomabb aczél szerszá-
mokat, utóbbikért minden darab jótállás mellett.

Épület-vállalkozóknak

mindenféle vasalásokat vasban és rézben a legsolidabb készit-
ményekben.

Legjutányosabb árak.

Költő és művész.

Ünnepi költemény gróf Zichy Géza jubileumára. (Debreczen, 1891. márczius 30.)

Karöltve jertek, fényes istenek Zene s költészet édes isteni, S míg jobbotok jutalmazó babért nyujt: Fény-ajkokat tüzes-ökjára szálljon imé A költő és a művész homlokára. Kinek ma üljük fényes ünnepét! S ez ihlett homlokon ti csókokot Csillag gyanánt ragyogjon mindörökké Megaranyozván a babért fején!

Óh én hazám, kit ősi nagy nevek S a mult idők vitéz erénye áldnak: Érezd az új idők leheltét, A mely tavasz fuvalmaképb lebeg Szent czimered felé! Érezd hazám S dagaszsa felmagasló lelkedet Az öntudat: hogy Árpád örökébe Méltó s hódító nemzedék jutott! — Azok, kik elfoglalták e hazát, Levették diadalmas fegyverükkel A régi föld lakóit s ellenit!

S arról, hogy Árpád és Hunyad ki volt? Csodát regélnék Alpár s Pusztaszer, S Nándor falán a multák csillaga! — De jött az új kor s tompult fegyverünk Megérdemelt babér alatt pihen. S Európa várja, várja kétfő arczeval: Ha vajjon oly erős e a magyarnak Lelke, — mikép erős volt jobb keze — S van-e szívének mélyén annyi kincs, A mennyit kardvasával szerze meg?

S a hon nagy Génusza megfelelt rá: Tamasztott művészt a nemzet szívéből, Kinek esetjét bámula a föld, S a messzeszóró magyar hegedő Dalán egy idegen, távol világrész Rokonszivekből hulló könyje rezg!

S itt meg nem áll a nemzet szelleme! Fakaszt virágzó fája koronáján Európa szerte tiündöklő új ágat, S két muzsa lelkét leheli belé! Im, itthon költő s lantja zengetén Derült napfény, majd siró fellegek Mindig magasban járó serge száll, S minden során, amely az ég szülőtte Szivárványként, nemzet három szívével Magyar szívének fénye ott ragyog!

S a messze nagy világ bámula látja, Hogy amit ösök jobbra harczban munkált, A nemzet hódítás dicső művét —: Azt balkezével, lelki diadallal Művelni tudja a magyar művész! S költő babérja, melyet szép hazánk fon S Európa minden művelt nemzetének Borostyán-ága egy füzérbe fonva Borítja Zichy ünnepelt fejét!

Karöltve jertek, fényes istenek, Zene s költészet édes isteni! S míg jobbotok jutalmazó babért nyujt, Fény-ajkokat tüzes-ökjára szálljon imé A költő és a művész homlokára. Kinek ma üljük fényes ünnepét! S ez ihlett homlokon ti csókokot Csillag gyanánt ragyogjon mindörökké Megaranyozván a babért fején!

Dr. Váradi Antal.

Gróf Zichy Géza

Gróf Zichy Géza lesz holnap és holnapután városunkban a közfigyelem és általános ünnepség tárgya. A félkezes zongoraművész, a kitünő zeneköltő és költő Debreczen város iránti szeretetének és vonzalmának adta szép jelét, midőn irodalmi és zeneművészeti 25 éves jubileumát városunkban óhajította megtartani.

A mi szeretett vendégünket: Zichy Géza grófot az egész fővárosi sajtó a legmelegebb érdeklődéssel fogadta, midőn a magyar királyi operaház és nemzeti színház intendánsává történt kinevezetése tényre vált. — A magyar zeneművészet és komoly muzsa ügyének felvirágzását ködtöttük mindannyian a Zichy Géza gróf nevéhez; ennek zálogát üdvözöltük abban a királyi kéziratban, — írja gr. Zichyrol Tör. Kálmán ismertetése — mely ez évben január 22-iki kelettel gróf Zichy Géza nevezte ki a magyar operaház s a nemzeti színház intendánsává, ki ez állását február hó 1-én el is foglalta.

Zichy Géza grófnak a legkiterjedtebb magyar főúri család genialis sarjadékának életrajzi adatai, melyeket a napi lapok kinevezetése alkalmából közöltek, legnagyobb részben abból a közleményből merítvük, mely első nagyobb mű-

vészi körútja befejeztével 1884-ben jöttek nyilvánosságra. Ez utal tehát fölmenthetjük magunkat azonn, bár rendkívül érdekes, sőt mondhatni, csodával határos részletek újra felsorolásától, melyek valóságos regényzerűvé tették életét s oly bámulatos szinten tüntetik föl a művészetek iránti rajongását, rendkívüli tehetségét, de különösen azt az erős akaratot és elhatározást, mely főtényező volt abban, hogy gróf Zichy Géza, bár tizenöt éves korában elveszté jobb karját, megmaradt balkezével a világ egyik legkitünőbb zongoraművészevé válhatott. Tünnemyszerű tehetség s ily erős akarat nélkül hiába lett volna mestere Mayrberger, majd Volkman Róbert s végre maga Liszt Ferenc, a zongora-herceg, Zichy Géza föltünő művészsége válhatott volna ugyan, de csak mint különös specialitás, a ki a rendesen korlátozottabb fizikai eszközökkel is jelentékeny művészi eredményt tud elérni, de nem emelkedett volna arra a magaslatra, melyen most áll, hogy félkezével is a legnagyobb művészek sorában van előkelő helye, a kiknek mind a két kezök rendelkezésükre áll.

Most így áll a dolog. Ó róla a legilletékesebb külföldi, tehát a magyar művész javára el nem fogult zenekritikusok nem azt írják, hogy Zichy a legnagyobb művész mindazok között, kik mint például a híres Dreyschoek, szintén balkezéssel játszottak a zongorán; ők isten kegyelméből lett olyan előadó művészek ismerik el, a kiknek fizikai hátrányát nem szükség tekintetbe venni s mintegy javára írni, hogy a világ legnagyobb épkezi művészei között legyen tiszteltreméltó helye. Nem a hozzá hasonlóan félkezéssel játszó művészek közt ismerik el a legnagyobbakat hanem általában a nagy zongoraművészek közt is nagyok.

Érdekes szemelvényt lehetne összeállítani a külföldi zenekritikának az ő játéka rá vonatkozó megjegyzéseiből. Az osztrákok legszellemesebb zenekritikusa, Hanslik Ede, írta róla egyszer: „A legszűkebb dolog, a mi újabbban a zongorán végbe ment, egy félkezűtől telt ki: Zichy-től. Játsszák tudtak sokan, elragadni kevesen megbabonázták csak ő egyedül. Boszorkányság, a mit művel. Nyilvánosan talán azért, nehogy megéressék, csak jótékony célra teszi. A közönség nem tudja, a szemének higgyen-e vagy a fülének, egyik meghazudtolja a másikat.”

A leghízelgőbb, a legáradzóbb kifejezések azok, melyekkel az osztrák, német, francia, dán, orosz sajtó, s általában az egész művelt külföld lapjai Zichy művészetének adoznak. Tünnemyszerűnek, csodásnak, elragadóknak, eddig utól nem értnek mondják játékát. A Lisztől tanult modern technikának egy genialis alkalmazásával, írja egy müncheni lap, Zichy ki tudja fejezni a zongorán a leghalkabb dallamot, a legnyomultabb polyton hangszeredeket s egy egész zenekar hangviharát. Félkezével, ha kell, egyszerre bírja megszólaltatni az egész zongorát.

Egy külföldi arisztokrata estélyen, egy előkelő hölgy így szólt egyszer Lisztnek: „Mégis szomorú látvány az olyan félkezes ember, a kizongorázik. Ez a szegény gróf véghetetlen sajnálni való.” „Sajnálni való, — felelt Liszt hirtelen, — itt csak kettő van: a zongora, — a melyen játszik, aztán meg az, a ki nem hallja.”

Általában Liszt Ferenc volt az, — a ki döntő szerepet játszott abban, hogy Zichy az a legyen, a mi lett. Egy francia lap írja, hogy Liszt avatja föl Zichy művészségét, mint egykor Chateaubriand Hugo Viktort költővé. Egy napon, a mint az ifjú Zichy zongorája mellett ábrándozott, a mester lábujjhegyen lopódzott a háta mögé, megcsókolta homlokát s mondta: „Neked nem lesz vetélytársad! Tu Marcellus eris!”

S rajta is volt, hogy így legyen. Ő tanította meg növendékét, hogy jobb kezét a hüvelyk ujjával pótolja, de azt még ő sem hitte, hogy a növendék ezzel az egyetlen ujjával valamikor még a chromatikus futamokat fogja játszani s hogy 5-ös oktávás ugrásokat, — Liszt szerint valóságos „tigris ugrásokat”, — a legnagyobb könnyűséggel fog végrehajtani.

Legendák tognak még egykor szólni a Zichy Géza csodátevő balkezéről, mely szarvast, vadkant, medvét tudott elejteni, párbajokban győzni, négy lovat hajtani, almát hámozni, mindent tenni, a mit akar, s mindenké föltt min dig nyitva lenni és jótékonyágot árasztani.

Mert Zichy Géza a szenvedő emberiség, az emberbaráti és köznyelvelő cselök szolgálatába bocsátotta egyetlen kezét. Soha másként mint jótékony, kulturális vagy nemzeti célra nem lépett fel nyilvánosan. Ily miszióban azonban fölmagasztalva érzi művészetét, s 1882 óta, hogy bejárta egész Európát, meglátogatta az udvarokat s a világrész művelt városait, többet gyűjtött közérdeklődést felkeltett, Amal könnyebb millióit. Nincs magyar mágán. — a ki annyit áldozott volna a közjóra, mint ő. Azt a csoda tevő balkezet tiszta jószágú szív sugallja. — „Végtelenül boldognak érzem magamat, — írja egyik levelében, — hogy a szegények és szerencsétlenek szolgálatában állhatok s arcom verejtékével kereshetem felebarátain kenyerét.”

Ez jellemzi a művészen az embert, — a minden önzéstől ment, nemes, részvevő lelket, kiből oly szép harmoniába vegyül a nagy tehetség a fenkölt érzéssel. Ily tulajdonokból össze állított ember nem is lehet más, mint költő. — Költő a zene és a szó terén.

Egészen fiatalon lépett föl az irodalom terén egy regényvel, egy öt felvonásos drámmal, és egy bohózzal, mely a színpadon nem esékely sikert aratott. Ezek prózai művei. De sokkal értékesebbek költeményei, melyek kötetben is megjelentek. — Ezek között is kiválók nagyobb költői beszélei, melyek közül a „Leányvári boszorkány” Zichy Mihály genialis illusztrációival jelent meg, s a magyar könyvpiac egyik díszműve.

Nagyobb költeményei közül többet, németre

is lefordítva, megzenésített. Így „Egy vár története” című költeménye, tizenkét képben, saját szerzeményű teljes zenekari kísérettel van ellátva. „Dolores” című költeménye magában gokra, vegyes karra és szintén teljes zenekari kísérettel. A „Zene” című költemény, mely a szerző elnöksége alatt virágzó nemzeti zenedíjnyitványok zongorán iratott, s legközelebb jötevények zongorán az operaházban is előadott, magánhangokra, vegyes karra és teljes zenekarra. „Alár” című költői beszéleiből pedig, hír szerint, operát szándékozik írni. Érdekesek s Liszt Ferenc ítélete szerint is nagy művészi becsület balkezére szerzett zenekölteményei s más oly nevezetesebb idegen zeneművek melyeket ritka bravourral ő irt át balkezére.

Művészi körútja alkalmával módja volt megismerkednie a kultúrnapoknak nemcsak művészi köreivel, de főúri társaságával is, melyhez két czímen is: a születésin és a művészin, közelkedhetett. Valamennyi fejedelmi udvarnál kitüntetésekkel fogadták; így 1883-ban az akkori német trónörökös az azóta elhunyt Frigyes császár ezüst lakodalmi ünnepén, még az öreg Vilmos császár életében ennek s a szász királyi párnak, a weimari és bádeni nagyhercegeknek, a mi Rudolf főhercegnünk jelenlétében; s midőn 1887-ben Fredensborgban a dán királyi család előtt az orosz czár és czárné jelenlétében játszott, ezek kitüntető szívszéggel hívták meg Szent-Pétervárra. 1889 telén váltotta be ígértét s Gacsinában, Pétervártól, Moszkvában és Varsóban játszott a vöröskereszt-egylet javára, az udvar és a közönség rendkívüli kitüntetései között. Oroszországban már is dicsőséget szerzett a magyar géniusznak egy Zichy, a czár udvarában élő Zichy Mihály; most egy másik Zichy a zene terén hódította meg nekünk a világ legnagyobb hódító hatalmát, az orosz.

Természetes, hogy rendjeleink, nyert kitüntetések száma légió, s abból a legérdekesebb gyűjteményt állíthatja össze. Mindez azonban alig jön számba ahhoz a rokonszenhez, ahhoz az elismeréshez képest, melyet a művelt világ előtt magának s közvetve nemzetének szerzett.

Az ország legelső két műintézetének élére hivatása a közvélemény osztatlan tetszésével találkozott. Igen természetes. Ezt a helyet nem töltötte meg be előtte ember, a kiből a kívánatos kvalifikációknak oly mértéke egyesült volna, mint ő benne. Előkelő társadalmi állás, általános európai műveltség és világtapasztalat, elméleti és gyakorlati alapos szakképzettség a zene világában, irodalmi állás és tájékozás ugy a külföldi, mint a hazai irodalmakban, finomult ízlés, mind oly tulajdonok, melyek együttvéve megbecsülhetetlen ebben az állásban s képessé teszik, a ki elgondolja, hogy a maga szemével lásson, a maga fülével halljon, s idegen, sokszor nem is elfogulatlan közvetítésre ne szoruljon. Nem csoda, ha gróf Zichy Géza vezetésétől a gondjaira bízott hazai műintézeteknek fölvirágoztatását várja a közönség.

A külföldi sajtó Zichy Géza grófról.

A kép, melyet hazánk nagy művészeről művészi jubileuma alkalmával nyujtani akarunk, nem volna teljes, ha be nem mutatnók mikép ítélt, mikép vélekedik a külföldi sajtó hazánk em büszkeségéről. Nem merithetjük ki a tárgyat, csak szemelvényeket bocsátunk közre szabóingyve eme külföldi hangokat oly hirtelből, melyek művészi és aesthetikai ügyekben mérvadóak:

A „Nou Ercie Presse”-ben 1882. Dr. Hanslik Ede hírvessze zenésztől a következőket írja: „A legszűkebb dolog, a zongora művészet körében legutóbb egy egykeztől való igazi ihlet, a mely — mint sokan tudnak, némelyek el is hüvelyk, de valóságos megérezést itt Bécsben először hallottunk és csodáltuk (1878.) azóta — bármennyire hihetetlennek látszik is ez — meg nagyot haladt művészetében. Az általa legutóbb előadott saját szerzeményű concert-étudé-ban, magyar phantasiában a legbámulatosabb hangtömörtséget mutatta be. Hozzávéve a villámsebességgel ugrásokat, futamokat, köztött polyton játékat, a hallgatók valóságos nem tudták, vajon szemüknek vagy fülüknek higgyenek-e, mert az egyik a másikat látszott meghazudtolni.”

Az „Über Land und Meer” Stuttgarterben 1882. A zongorajáték technikája az utolsó évtizedekben oly előre nem sejtett lendületet vett, a kiváló és hírvessze zongoraművészek névsora a modern művés lexiconban már oly hosszúra nyúlt, hogy valóban nehezé vált az egyesek részére általános érdeklődést felkelteni. Amal könnyebb volt Zichy Géza személye iránt érdeklődést keltetni, a kinek sem a húság, sem a szükség nem volt meg arra, hogy a nyilvánosság előtt szerepeljen. Sajátszerű, hogy ily bámulatos lángész oly ritkán lép a nyilvánosság elé. Zichy gróf a szerencse azon ritka kegyeltjei közé tartozik, kik nem szorulnak arra, hogy a sokéjű szörnyetgek — érte a publicumot — kegyét hajhásszák. A gróf csak jótékony cselöket mutatja be művészetét és az utolsó években több százezer forintot szerzett a szegényeknek, mely összeg ép most tervezett nemzeti zongorajáték alkalmával jelentékenyen fog növekedni. Balkezére való játszásra kiadott endeneinek magas zenei és művészi értékéről legjellemzőbben maga Liszt nyilatkozik: „több hatást érnek azok el, mint számtalan 2 és 4 kézzel való compositiók és oly nehezék, hogy azok eljátszása a csodával határos és ezen csodát csak maga Zichy gróf mutatja be. Nemes érzelméről és fenkölt gondolkodásáról leginkább tanuszkodnak a lap szerkesztőjéhez intézett következő sorai: „Boldog vagyok, hogy a szegények és szerencsétlenek szolgálatában állhatok és arcom verejtékével kereshetek kenyeret — mások számára”. Zichy gróf a művészet genitálit nyerte legmagasabb nemességét mindazok szemében, kik a szellemet és kedélyt idéző zenéért lelkesedni tudnak, de a legbecesebb nemeselevel önmaga állta ki magának, midőn művészetével, önzést nem ismerő működésével a legtisztább emberszeretet szolgálatába állott.

A „Berliner Musikwelt”-ben 1882-ben ismét Hanslik a következőképen nyilatkozik: Zichy grófnak valóban sikerült, hogy balkezének bámulatos és virtuosi önállóságot szerezzen. Rendkívüli ügyes futamokkal, simitásokkal, gyors ugrásokkal a piano és forte finom megkülönböztetésével és elválasztásával azt a látszatot kelti, mintha nem őt, hanem tíz ujjával játszanék. Abból, amit Zichy gróf bemutat, sok meg Dreyschoek Sándornak — a balkezt játék nagymesterének — sem sikerült volna, mert ő nem volt mindig és kizárólagosan balkezére utalva, balkezének a legképzeltetebb tökéletes

képzésében gátolta azon körülmény, — hogy jobb keze is volt. Zichy gróf a tökéletességet fokozta a balkezére rendkívüli gyakorlatián kívül egyszerűen azon tudat, hogy nincs jobb keze. A gróf a legbámulatosabb művészi specialitása nékte ki magát. De igazságtalanok volnánk, ha művészetét csak mint valami nevezetes különlegességet akarnók méltányolni. Benő örömmel töltött el bennünket a Mendelsóhn-féle „A dal szárnyai” című dalnak mely érzéssel való, szívesen előadása. — Ezen előadás Zichy zeneművészeti érték sokkal magasabbra emelte, mint legbámulatosabb bravúr darabjainak előadása. A ki egy egyszerű dallamot így tud előadni, legyen az akár egy, akár két kezzel, annak művészi nemcsak balkezéhez van köve.”

Féris F. J. Bibliographie universelle des musiciens et bibliographie generale de la musique (Paris 1880.) ezt írja:

„Zichy Géza gróf a jelenkor egyik legkitünőbb magyar származású zenésze és jölehet jobbkézűl megfosztva a legbámulatosabb zeneművészek egyike. Nehez és sajátosság körülmények között rendkívüli virtuossá lévén Zichy gróf, a legnagyobb sensatíót és legnagyobb érdeklődést keltette, midőn Bécsben, Pesten és akár egy, akár két kezzel, szívesen előadta. Művészetét minden tekintetben kiváló, mert játéka benső, szíves szöve és lelkesedése pártatlan bravourral párosult.”

Zichy Géza jótékonyági mutatója 1882. márczius hó 5-én.

A művész, kinek fölléptét kedvezőtlen kritika előzi meg, csak nagy nehezen győzheti le a játékaival a közönség előleletét, de ép oly nehezebb, sőt nehezebbnek tartjuk, hogy megfeleljen mindazon várakozásoknak, melyeket nagy tehetségének előzetes híre keltett és ha a művész tehetőségének tudatában szorongás nélkül lép is hallgatói elé, mely már megjelenését is tetszésnyilatkozatokkal fogadják, mégis nem könnyű feladat azon tulajdonság csigázott követelményeket kielégíteni, melyeket épen a jó és nagy név a közönségben támasztott. Amal szebb, ha a művész nemcsak hogy igazolja mindazon rendkívülieket, melyeket kritikák és újságok róla elmondottak, hanem azokat lehetőleg még túlszárnyalja, mint azt ma Zichy Géza gróf tapasztalunk. Nem szándékoznk mindazt ismételni, a mi róla sokszor elmondottak és mindenki olvasott. Egyszerűen az egykezt virtuozó iránti bámulatunk akarjuk constátálni, kinek balkezével való játéka a jobbkéznek hiányát teljesen felelteti, bámulatunkat a természetűl gazdagon megadott zene-tehetség iránt, melyet Zichy saját szerzeményében és művészi játékaiban fényesen igazol. A programszerű darabok után még két compositióját volt szíves bemutatni; a hallgatóság a művészt lelkesülten tapsolta.

München „Tagblatt” 1882. márczius 7.

A „Frankfurter Journal” 1882. márczius 20.

„Még mindig Zichy gróf játékaiban rendkívüli hatása alatt fogunk a tudósításhoz. Ily mesteri játék előtt a kritika meghajlik. A helybeli „Ansztrian” egytelnek káoszunkat, hogy megismerkedhettünk játékaiban phantasiával művészi tökéletességével. Réá ilyhöz kifejezést nem találunk. Leirhatatlan az, a mit Zichy őt újítva a zongorán bemutat. Beosztási, saját szerzeményei előző művészi játékaiban művészi komolyságot, mely alkossát jellemzi. Zichy gróf művészi tevékenit csodálattal töltött el és így nagyon természetes volt, hogy minden darabját lelkes tetszéssel fogadták, a mit ő a legszeretelműlőbb módon „reá adásokkal” viszonzott. Egy magyar phantasia előadása közben meghasított a kis újjának körmet, a miért az utána következő „Erikónig” játszásánál fájdalommal tactust vesztett, a nélkül, hogy a publikumban valaki azt észrevette volna.”

Zichy Géza concertje márczius 12-én.

Zichy Géza művészi játékaival bemutatva, mit teremthet a művészetet való igazi ihlet, a mely — mint nálunk is — egy nemes ezáltal való szívesedésben a közönséget valóságos elragadtatás és elbűvélés. A Bach-féle „Chaconne”, a Schubert-féle: „Du bist die Ruh” és az általa szerzett „Bachantion” Zichy beosztásában és játékában valóban fölléphetetlen és az egykezt művész a maga nemében egyedül álló virtuozitásával felelteti a jobbkéz hiányát és a mi még több, előadásnak nagyserű stíljá határozottan Liszt Ferenc tanítványára vallott. A közönség szívesen nem akaró tetszésnyilvánulása jelzé a rendkívüli hatást.

Giessen, „Amtsblatt” 1882. márczius 14-én.

„A magasra csigázott várakozást, melyet Zichy Géza fölléptét fogadtak, a művész sokban fölléltta. Zeneértő körökben évek óta tudják, — mikép sikerült ezen Lisztel benső barátságban álló magyar főúrnak ritka tehetsége és vas szorgalmával annyira vinni, hogy hangszerén egyedül balkezével a legcomplicáltabb feladatokat is megoldja. A Liszt által teremtett modern technika valóban genialis alkalmazásával Zichy gróf ép úgy tudja a leglágabb dalt, mint a legcomplicáltabb polyton hangszeredeket, vagy egy egész zenekar hatalmas hangviharát kifejezésre juttatni. Schubert egy dalnak izlées előadása, mely után három salonszűben tartott, formadlag kerekedő, saját szerzeményű darabja következett, eléggé bizonyítva, hogy itt valódi művészeszel van dolgnak. Paratlan ruganyossággal és hajlékonysággal, meszerű biztonsággal és gyorsasággal a legmérészebb ugrásokban és azon ritka tehetségével, hogy a leggyorsabb egymásutánban a legkülönbözőbb skálákat és hangnemeket tudja előadni, azt a látszatot tudja keltetni, mintha hangszereket összes regióit egyszerre szólaltatná meg. Művészi játéka oly tapsviharot keltett, hogy a nemes gróf még két darabot — köztük egy phantasiát Gounod „Faust” motívumából — játszott el.

München „Neueste Nachrichten”. 1882. Márcz. 1.

Wiesbaden 1882. május 1-én, a német császár tiszteletére adott mutatót.

„Egy virágzó gazdagon díszített pódiumon állott az új Bechstein-féle zongora, melyen először foglalt helyet az osztrák gróf Zichy Géza. A művészt egy korábbi hangversenye alkalmából már ismerték és már egyszer csodáltak a lehetetlennek látszó dologot, hogy az egykezt férfiú a legnehezebb concert-étudé-ket oly technikai tökéletességgel adja elő, hogy, ha szemeknél tudni látnák, azt kellene hinniük, hogy e hangokat két kéz vezérelje elő. A hang hatalmasága és a játék nemessége egyaránt jellemzik a nagy művészt. A császár által adott dínerhez Zichy gróf is hivatásos volt.”

Wiesbaden: „Rheinischer Kurier” 1882. május 1.

A kiváncsiság, részvét és kétkedés érzeteinek sajátosságos vegyülete volt az, melylyel a legkülönbözőbb társadalmi osztályokból kikerült szokatlannal nagy számú közönség a Nagy Öden-teremben összegyűlt. Hiszen arról volt szó, hogy a hírvessze és nemes gondolkodású Zichy Géza grófot hallják, a ki egyetlen karjával nagyobb csodákat művel, mint közönséges halandók két erőteljes karral és a ki fárdatlanul buzgalommal szerzett, magas művészetének összes anyagi eredményét kizárólagosan a jótékonyágnak adozta. Fényes hírvés előzte őt meg és szívesen valjuk meg: Zichy ezen hírvés nemcsak igazolta, hanem játéka szánról-szánrá fokozta bámulatunkat. Dal-transcriptiói előadásának bensőség, a passage-ok gyöngyvisztasága, bravúrjaiban a hang ereje és tömörsege mindannyiszor lehetetlenül tevék, hogy mindez egy kézzel lehet előadni. A közönség legnagyobb része föllélt, hogy ezen tünnemyszerű látványt szemlélhesse és zugó tapsviharral árszotta el a művészt, kinek végül az osztrák magyar-egylet babérokörzort nyujtott át. Zichy Géza gróf játékaiban semmi közre az ugynevezett: „mutatóványok”-hoz, valódi, magas művészi játék az, mely ép oly csodálatreméltó, mint pártatlan.

München, „Süddeutsche Presse” 1882. márczius 1-én.

Bécs, 1882. A Hoffmann báró és Wilesek gróf vendöksége alatt álló betegpolónok egytele, valamint az egyetemi magyar olvasókör javára tartott hangverseny alkalmából.

„A közreműködők közül mind föltt kiemelkedett Zichy gróf, a ki kiváló virtuozitásával a közönséget valóságos felvillanyozta. Balkezére utalva, azt annyira tökéletesítette, hogy játékaiban jobbkéznek hiánya alig érezhető.

Vertical text on the left margin: etés. idényre szövetek újabb diszek kra érkeztok nagyobbitott üzlet. árkakon uk el. álasztékban tartuuk ayöket árkához. jfosfiai.

Zichy gróf egyszersmind igen kiváló, nemes izéssel bíró zene-szerző, az általa előadott zene-darabok ezen irányú valódi tehetségét a legnyilvánosabban igazolják. Minden számú rendkívüli tetszést aratott.

Dr. Schelle E. „Wiener Presse.“

Lépece, 1882. május 6-án.

„Ellenszenvet viseltem minden iránt, a mi akár a kor, szokás vagy akár ügyesség által eljáratott művészi jelleggel bír. Csoda-gyermekek, csoda-nők és férfiak mindenkor ellenszenvesei voltak előttem. Zichy gróf csodálatos zongorajátéka azonban csakhamar más nézetre bír. Bámulatos akaratereje, a zene iránti kiváló hajlama fokozottabb ösztönzést merítettek szerenéselenségeiből, (jobbkezeinek elvesztéséből) arra nézve, hogy veleszületett művészi tehetségét a tökéletesség legmagasabb fokára képezze. Azon szerény önkörölözés dacára, mely szerint a gróf művészetét csak a szenvedő emberiség javára mutatja be, mégis Bécsben, Párisban, Budapesten és most egész Németországban a kritika szövívőinek lelkesült dícséreteit tudta megszerezni. És teljes joggal.“

A mi ezen nemes lelkületű művészt zongorajátékában oly kiválóan és egyedül állóvá teszi, az a balkezű mezeszeri technikáján kívül leginkább ama mély, benső zenei teltség, melyet sajátjának mondhat. Hogy gyors futamaival, köztét polyton-játékával, hihetetlen — gyakran 5 octáván világyorsasággal átsurrant, kivül egyetlen művész által sem merésztelt utárossal és arpeggiókkal a jobb kez hiányát felelteti; hogy a maga számára sajátos és biztosságot és csakis részére lehetséges zongora technikát tudott teremteni, az csodálatos. De a mi a genitális embernél a legbámulatosabb, az ama szellem, ama költészet, melyet játékaiba önteni tud, ama titokzatos erő, mely legszárabb hangszerebe lelket tud önteni és valószínűleg megszólaltatja. Nem képzhető szebb valami, mint akár a Schubert, akár a Mendelssohn-féle daloknak előadása Zichy átirataiban. Mintha a zongora valószínűleg emberi hangokkal volna megadva, nem beszél, nem valószínűleg; ily éneket, hasonló módon csak Liszt Ferencz bővíti kezei tudtak elővarázsolni.

Schattenhölz József „Leipziger Illustrirte Zeitung.“

„Le Figaro“ 1886. február hó 28-án Zichy Géza gróf Párisban tartott „a hivatás áldozatai“ javára adott hangversenye alkalmából.

Mily hatást gyakorolhat a sajtó egy jöttérek érdekében? Alig 8 nap alatt minden zaj és reklam nélkül rendezte, a híres magyar művész: Zichy Géza gróf hangversenye oly sikert aratott, mely ép oly fényes, mint a régóta készítették volna elő. A D'Albert-terem még soha sem látott ily nagyszámú közönséget. És milyen publikum! A három főhajó zsúfolva, ép úgy az orgona- és oldal-elmenyek. Alig talált maga a művész önmagának és zongorájának helyét. Az est sikerének oroszlánrésze Zichy grófé. Bármennyire érzékeny volna is a művész ünnepeket iránt, a mily óvatosan ez est alkalmával részvételt, lehetetlen, hogy szívig ne hatottak volna.

De ebben semmi része sem volt ama szokásos lovacsiság elvárásának, melyet minden idegen tapasztal, a ki Franciaország iránt ily módon nyilvánítja rokonszeret. A közönség a szó szoros értelmében ezen páratlan művészt, ezen elragadó játéknak varázshatása alatt állott. Csak ez magyarázata ezen, a hangversenyterem hűvös légkörében oly ritka lelkesedésnek. Nem nyugodtunk meg addig, míg a gróf Gomod „Faust“-jából merített ábrándját nem ismételte. Oly komposíció, mely nem homli több-kevésbé sikerült átdolgozása ezen operának, hanem sajátos, föltötte jellemzetes mű. Mily igaz volt Lisztnek, midőn tantárványához mondta: „Neked nem lesnek versenytársaid.“

Ugyanezen hangversenyről a „Le Voltaire“ technikáját és játékát kiemelve, így folytatja: „Zichy Géza gróf ép oly kiváló zene-szerző, mint bámulatraméltó zongora-művész. Magyar dalai, melyeket a legnagyobb hűvel és finom szinezéssel adott elő, még több tapsot szerettek neki, mint minden dícséretet felülmúló virtuozitása.“

„La Patrie“ szerint: „Zichy gróf, a ki a budapesti kiállítás alkalmával hazánkban iránt oly vendégszeretettel viseltetett, ezen hangversenyével újabb tanujelét adta Franciaország iránti rokonszenvének. A phänomenális zene-művészt páratlan virtuozitással adta elő öt szerzeményt. Nincs bámulatraméltóbb, mint gyors futamai és 5-6 octávát felölöző ugrásai. Gomod „Faust“-ja föltötte ábrándjában önmagát mülja felül. A hallgatók lelkesedése a művész iránt valóóság diadalá nütte ki magát.“

Még folytathatók és bizonyára egész kötetet tenne ki, ha mindazt reprodukálnánk akarunk, a mit a külföldi sajtó ugy régebbi, mint újabb hangverseny-körutja alkalmából írt. De mindez csak ismétlése vagy variációja lehetne annak, a mit közöltünk. Zichy Géza gróf művészi játékával európaszerre diadalt aratott, hazánkban barátokat szerzett és a magyar zenének dícsőségét.

ÉJJELEI UTAZÁS.

Fehér uton, árok mentén
Dicsőg hintóm éjfel,
Eszembe vont erdőn, tájon
Tekint szemem széjjel.
Fel-fel sajog csodás módon
Szívem minden sebjé,
Fel a régi, fel az új is
Szép szemektől verve.
Fent az égen
Uszik mécses
Halvány holdvilág!

Erdőt érnék, csalogány szól
Szeretem a dalja,
Szívem édes kesergését
Féltremegre hallja.
Szeretem a dal jutalma,
Szeretem az ára.
S mi volt néked a jutalmad
Szívem — égő máglya?
Fent az égen
Uszik mécses
Halvány holdvilág!

Csárdaablak fel-felcsillan,
Barna legény látszik,
Bor előtte, háta mögött
Három cigány játszik,
Rosz hegedű, rosz klarinet
Hej elvija, sírja,
Viszonzatlan szerelmek
De mily nagy a kínja.
Fent az égen
Uszik mécses
Halvány holdvilág!

Temetőnek kökeresztje
Könyököl a gómra,
Szerencsétlen szerelmesnek
Ott a szívét nyomja.
Szerencsétlen nagy szerelmet
Hiába zárta sírba,
Fel-fel jár az éjféljában
Késervesen sírva.
Fent az égen
Uszik mécses
Halvány holdvilág!

Gr. Zichy Géza.

Egy kis dicsekedés, de nagy igazság.

— Ki az a fiatal ember, a kivel az előbb beszélt? — kérdezte fölem nemrég egy szép asszony.

— Az, — feleltem, — gróf Zichy Géza, kinek most március végén fogjuk megülni a huszonöt éves irói és művészi jubileumát.

— Menjen, ne tréfáljon, — viszonzá az én szép asszonyom duzzogva. — Azt a szöke fiatal embert kérdeztem.

— Hisz azt mondom.

— Lehetetlen!

— Nincs lehetetlenség. Nézze csak, a milyen dalolás alak, fogadok rá, hogy az ötven éves irói és művészi jubileumát is meg fogjuk ülni, azaz, hogy meg fogják, a kik életben maradnak és ön, nagyságos asszonyom, akkor is azt fogja kérdezni az én utódomtól: ki az a fiatal ember?

A gróf épen akkor megfordult s láthatóvá lett, hogy egyik karja hiányzik. A szép asszony nem kétkedhetett tovább.

— De mondja csak, hogy lehet az.

— Hja, kérem, csodálatos fiatalító szer a költői és művészi szellem. Én sehol anyyi fiatal embert nem láttam, mint köztünk, irók közt. No nézze, itt vagyok én magam. A természet rendje szerint tökéletes vén embernek kellene lennem és látja, hogy az évek teljesen nyomtalanul multak el fejem fölött. Köztünk legyen mondva, én azt hiszem, hogy ez nem megy egészen boszorkányság nélkül s a muzsák, a kiknek, mint tetszik tudni, egy kissé udvarolgatunk, tudtukon kívül valamit ide kölesönöznek az ő örök ifjúságukból. Bizonyosan hallotta már, de kérem, ne mondja tovább (mert egy-künknek, másukunknak féltékeny felesége is lehet), hogy ezek a helikoni szüzek csökött nyomnak a költők és művészek homlokára. És látja, ez a csök az a hatalmas varázsszer, a melyt nem tudnak előllátni a világ semmiféle parfümeriájában és gyógyszertárában. Ez az, a mi minket fiatalon tart.

— Értem. Hát mégis valami szerelmesség?

— Persze, csakhogy olyan, a mi nem minden embernek a gusztyusa szerint való. Ideálunk égi lény, a kit nem láthat gyarló halandó szeme. Elkísér bennünket, a kiket kiválasztott, az életen át, jó és balsorsban, érezkék szívünkben melegt, ragyogó tündérfénye megvilágosítja agyunkat, meggyünk, a merre hi, lelkesülten, boldogan, mindent elfelejtve. Halljuk szárnya lebbenését, majd tévőbb, majd közelebb. De ah! utól nem érte még közüllünk soha senki.

A szép asszony nevetett és tapsolt.

— Ugy kell magoknak. Miért járnak földfeletti lények után!

— Igaz van, — viszonzám. — De látja, ilyen emberekre is szükség van. Akármilyen elbizakodottságnak gondolja, én azt hiszem, hogy nélkülünk a föld csak egy nagy sárgolyó volna, melyen egymást taposnák az emberek.

A szép asszony féligmeddig hitetlenül rázta fejét:

— Csak nem akarja azt mondani, hogy mindaz, a mi szép és nemes az életben, a költők és művészek alkotása?

— De azt akarom. Az egész modern civilizációból a jogos részt követelem azoknak, a kiket megillet. Költők és művészek nélkül soha ki nem bontakozott volna homályából az emberi elme. Költők és művészek nélkül soha ki nem vetkőzött volna vadságából az emberi állat s valószínű, hogy ma mind a ketten, ön is, nagyságos asszonyom, még én is barlang lakók volnánk, mint őseink, osztályos társak a medvével!

— Huh!

— Ne ijedjen meg. Fog találni bölcs férfiakat, a kik azt mondják, hogy az a természetes állapot s a költők és a művészek csak arra valók, hogy elrontsák a természetes állapotokat. De ön, a kinek szíve van, mely érezni tud, szelleme van, mely valami finomabb után vágyik, mint a lét durva anyagiassága, ön meg fogja becsülni a költőket és a művészeket. Csak azokat értem, a kik igazán, mint a királyokról szokták mondani, isten kegyelméből azok. És én Zichy Géza grótot azok közé számítom.

Vértesi Arnold.

A román diákok támadása.

— Genfi levél. —

A román diákok nagyhangú vádiratáról itt eddig csak a magyarországi lapokból tudunk. — Ha megérkezik sem igen fogja ugyan a világ kerekét kizökkenteni a maga vágásából: de legyen szabad az alkalomból egyet-mást elmondani a nyugati egyetemek

ifjúságáról, mint a románok föllebbezési forumáról s az említett handabandázó irat esztelges hatásáról.

Bátran kimerem mondani, hogy a francia és német tanulók, mikor a középiskolákból kikerülnek, nem állanak az általános műveltség azon a fokán, mint nálunk egy hasonló osztályzattal érettségét tett fiatal ember. Egyben-másban telán alaposabbak lehetnek („bár ehhez is fér még egy-két vajjon“) de viszont sok dologban megdöbbentő tájékozatlanságot árulnak el.

Földrajz, nép-, világismeret, történelem nekik a legtöbbször a saját hazájuk határáig terjed. Mintha azontal a többivel érdekesnek sem találnák bibelölödni. Akárcsak az az egyszerű sváb, aki nem merve végig szántani a maga földecskéjét, nehogy a mesgyénél fölbillenjen vele a világ.

Ha ezelőtt olvasok vala ilyet, megvaldom, alig tudtam volna elhinni ezt e művelt, e nagy, e hatalmas nemzetek fiairól. — Sőt mindig tulzásnak tartottam pl. a rólink való fogalmaiokról itt ott forgalomba hozott adomásterü adatokat. — Most már tudom, hogy a legfurfangosabb adoma gyártót is messze túlhaladják a valósággal megtörtént esetek.

Rákásszámra tudnék felhozni kacagató példákat, ha a dolog másik, minket érdeklő oldala bosszúsággal nem arasztaná el az embert. Mert elvégre ha a világ abécéjében nem is vagyunk a legnagyobb betű, akkorécska mégis vagyunk talán, hogy a ki egyszer azt mondja magáról, hogy ő olvasni tud, ne nézzen teljesen ismeretlenül ránk?!

Szóval a román diákok eltalálták azt a forumot, a mely előtt — legalább ideig óráig — némi hatással elsríhatják a báránynak öltözött farkas komédiáját.

Tudvalevő dolog továbbá, hogy a nyugati egyetemeken máig is milyen nagy szerepet játszanak a különféle diaktársulatok. S egyegy ilyen genü diák szövetségzet pl. levelezésben áll nemcsak a többi svájci, de a legtöbb német, sőt angol egyetemeken hasonló társulataival. Sőt angol egyetemeken hasonló alkalom adtán küldötteik által is érintkeznek egymással. Szóval a társulati szellem — jóban, rosszban — bizonyos pontig mindig összetartja őket.

Mi sem természetesebb most már, minthogy a bucaresti „testvérek“ (ez a hivatalos elnevezés) kiáltványát komoly nagyképszerűséggel veszik majd tárgyalás alá s talán még — Isten óvja nagy csapástól mi magyar hazánkat! — itt ott „végzést“ is hoznak ellenük.

— Ha a románok odahaza kiabálnak el komolyan semmiképp nem vehető hazugságaikat, csak egy méltó válasznak lehetne rá: a halgatas, a föl sem vevés. Igy azonban csakugyan nem volna helyes túllünk, ha ezt a „fogás“-ukat hasznukra való engednők. Ha csak azt nem akarjuk megmutatni, a nyugati nemzeteknek hogy de bizony, minket egyáltalán nem érdekel az, hogy ti miképp vélekedtek fölötünk.

A „bursch“-ok és „caquette“-csek a hosszú pipaszár és sörös kancsók mellől előbb utóbb kilépnek az élet mezéjére, s minek hagyánák, hogy a rólunk ily festett képből csak egy darabkát is átvigyenek oda magukkal.

Mert a románok irka-firkája, bármily képtelenségekkel legyen is tele, némi nyomat mégis hagyna a fogékonyabb szivekben. Mert nézzük csak, hogy van oda állítva a kép?

Egyik oldalon egy szegény, elnyomott vértanu nemzet, a mely hősi jellemével, szep-lötelen erkölcsével ezredév óta vivja gigászi harcát egy „jött-ment“ barbár zsarnok ellen. Amaz maga a fehér ártatlanság, emez minden a mi rosz, a mi vad, ereiben még máig is Dzsingiszkán és az „Isten ostora“ vérével.

S melyik emberszív nem hajol önkénytelen a sírók, a méltatlanul üldözöttek felé? Kivált ha az a szív fiatal s holmi „homályos sejtelmek munkálódnak benne“ „szarnokságról, elnyomásról s szabadság után epelkedő nemzetek bus sohajairól.

A Caesárook és Brutusok hamisítatlan utódainak hát ebben az eljárásban több eszük volt, mint a mennyit föltenne róluk az ember. Hanem a magyar ifjúság a sor, hogy a lólábról egy kissé ellebbentse a tógát.

A nemzet, az állam más tényezőjének — természetesen — szava sem lehet az egészhez, ha komolyaságunkat megakarjuk őrizni. De az egyetemi ifjúság mozgalmá e dologban igen helyén való.

Szabolcska Mihály

Elvizult kikeltből.

Égyütt vagyunk a társaságban
S te beszédes és vidám vagy nagyon,
De engem igazt fességeded
És szinte bosszankodva hallgatom.

Lehkeivel csak az isten őtíz,
Hogy — éppen nem tördöve semmivel —
Fességed, esacska, pirok ajkad,
Égy mérés esákkal nem némitam el.

Endródi Sándor.

Az élet és halál.

Az élet nem élet, hanem folytonos halálkozás. A virág csak azért nyílik, hogy elhervadjon; városok, népek, nemzetek, államok mint álmokkép vonulnak el az emberiség történetében. Az a rövid semmi, mit „élet“-nek nevezünk az is föltételezi a „halál“-t. A halál tehát nekünk, földi férgeknek, sohasem jöhet váratlanul. Épp ezért nem lehet a halálban semmi borzasztó. A hosszú élet talán még rosszabb a rövidnél, mert a hosszú élet hosszabb ideig látja, szemléli maga körül a haldokló emberiséget.

Mig a hosszú életű ember végig nézi a szeméi előtt elhaló rokonok, testvérek, gyermekek, talán unokák és dédunokák hosszú sorát, azalatt az emberiség nem állapodik meg soha.

Az emberiség küzd, fáradoz, halad szünet nélkül, előre! előre! tovább! mindig tovább!

Az egyes ember békét, nyugalmat kíván, az emberiség örökké halad és nem nyugszik soha!

És mégis sajátságos! Az emberek semmitől sem félnek jobban, mint a haláltól; némelyek, mivel nem akarnak megválni a földi lét édes élvezetétől; mások, mivel örökké akarnak dolgozni és fáradozni az emberiség szolgálatában; ismét mások, mivel rettegnek a halálon túli dolgokat, melyeket nem ismernek s melyek éppen titokzosságuk és rejtélyességükönél fogva borzalommal töltik el lelküket.

Csak az igaz emberek nincs oka rettegni a haláltól s félni a földön túli titokzatos „nem tudom mitől“, mert „az igazság az élet, a hazugság a halál!“

Hentaller Lajos.

Városunk emelkedése.

Debreczen sz. k. városa kétségtelenül az emelkedő városok sorába tartozik s bár az utóbbi népszámlás eredménye nem is felelt meg a nagy várakozásnak és meglehetősen csalódás ért bennünket, mégis minden jel arra mutat, — hogy városunk emelkedik és a legközelebbi 10 év fordulatot fog képezni Debreczen történetében.

Az emelkedésnek egyik kétségét kizáró jele a rohamos építkezés, mely egy a hatóság, mint a magánosok, társulatok részéről megindult. De a városok haladását nem annyira az egy és két emeletes házak száma után szoktuk megítélni, mint inkább középpületei után. Ezek legjellemzőbb kifejezői emelkedésének, sőt bizonyos tekintetben ezek tükrözik vissza lakosai műveltségét és vagyoni helyzetét. Sajnos, hogy városunk eddigi középpületei nagyon téves ítéletre szolgáltatott okot, mert városunk intelligenciáját ezek után akarnók mérni, bizony bizony furcsa ítélet kellene alkotnunk. A most kezdődő építkezés egy csapásra megváltoztatja a helyzetet.

Középpületeink egész sora emelkedik, melyek bizonyítják, hogy városunk intézőinek nemcsak érteke van a város szükségleti iránt, — hanem ritka buzgalommal hozzá is fognak a hiányok pótlására. — Debreczen város polgársága pedig minden egyes középpületben emleket állít magának. Ezek fogják hirdetni ritka áldozatkészségét akkor, a midőn a humanizmus, a tanügy és közművelődés czéljaira áldozni kell. — Cízvis városnak szeretik gynyolni Debreczent, legalább azt hiszik, hogy ezzel gynyolják. Pedig civis természetünk — melynek lehetnek és vannak árnyoldalai, hozzájárult városunk emelkedéséhez. A konzervatív hajlam a civis természet alapvonása, és épen az erők konzerválása tette lehetővé az erők nagymértű kifejlődését. Az emberszeretet emlékoszlopa lesz az új kórház, mely modern építkezésével és berendezésével bő kárpótlást nyújt azért, hogy ily soká „kellett az nélkül-özni; ugyanezt hirdeti az új leányárvaláz, mely ismét hatóságunk nagylelkű támogatásával épül. De ott van a tan és népnevelés szent ügye. Városunk ritka áldozatkészséggel három nagyjelentőségű tanintézet építését tette lehetővé. Az egyik a református egyház felső leánynevelő intézete, mely hivatva van városunk eddig meglehetősen elhanyagolt leánynevelését emelni. Ugyancsak a város szép adományozása teszi lehetővé a kereskedelmi akadémiya felépítését, mely a tervek után itelve disze leend városunknak. Nemsokára felépül az új reálisokola is, mely eddig csonka állapotában nagyobb jelentőségre nem emelkedhetett, de kiegészítve bizonyára méltó helyet fog elfoglalni városunk tanintézetei között.

Ezen építkezéseket kiegészítik a népisokolai építkezések. Városunk hatósága az építendő reform. népisokolák egész sorát állapította meg. A kath. egyház fiúiskolája részére tervez új épület és ép most folynak a gyűjtések, mely pedig szép eredménnyel arra, hogy az izraelita hitfelekezet is megfelelő, modern fiú és leányiskolát emeljen.

Nagyjelentőségű a tornaegylet mozgalmá is, mely az eddig elhagyott népkertnek új diszt akar kölcsönözni és egy stilszerűen fölépített tornacsarnokkal nagyban emelné az ép oly szükséges mint egészségi szempontból is fontos torna kedvet. Középpületeink sorát nagyban fogja emelni a királyi tábla épülete, kaszárnyák, közbághid mindmennyi jelei emelkedésünknek.

Debreczen büszke lehet civiszeire és mi büszké a civis névre, az ő józanságuk szerzte meg városunknak azt a szilárd alapot, mely emelkedésének és haladásának biztos záloga.

I, A

Negjére veze melyet a tudósítás legtöbb küldötték kentartás közgyűlés jan. 10-án P a p p parancsn m á r e z . 2 i r t a . — hangzik

Az gyűlés működését sandja, eljárasun deni, azo tekbe, — tica szab

Valgeli egyi eddigi mény né halgatók által meg nél kezdé E v vadunk részt ve lovások

Ko Lekenze zászlóalj, indítottu Riskó pe patjainak

Ma menekülvözéni, sága és Beszterce egy óráv Bes

először a utócsapat a nélkül M i k e s a g y o r s a s e r e g ü n k

Est sokkal sz val. Más magának üldözésér napig a avangárd székkely, Midőn eil bennünke jelentven csata kev

— Mi bá bizalmáb rálni nem tábornok s utunk

Itt hanem m nál a hálalátunk lovassokk

mény azo levegő u távolság mely a fel a hav eröltetett közel ves dási ált mulva ny erdőben B semmi. B vivék, s az ut mel felmagas Stamsik

Má csot vett azonban a seregne tétovázás zászlóalj suth husz m i. E n g y o r s a n Dorna W

A v á r t b e n n a l m e g h t o k r a , k é á g y u z d a l b a n a v i t t é k , k s á g n a k a r t e t t e n b e a f a l u m e g e t t i o n r a n l é h e g y k e b e s z e t i , r é s h a g y a t o t t

Ekl szével m mert B. Naszód i

folytonos halálozás...
lik, hogy elhervad...
etek. Államok mint...
eriség történetében...
"élet"-nek nevezünk...
halál tehát nekünk...
et váratlanul. Épp...
semmi borzasztó. A...
bb a rövidnél, mert...
látja, szemléli maga...
t.

ember végig nézi a...
testvérek, gyerme...
okák hosszú sorát...
lapok meg soha...
arad, halad szünet...
mindig tovább!...
nyugalmat kíván...
nem nyugszik soha!...
z emberek semmitől...
haláltól; némelyek...
a földi lét édes...
ökké akarnek dol...
ség szolgálatában;...
a halálon túli dol...
ek s melyek éppen...
següknél fogva bor...

nincs oka rettegni...
ni titokzatos „nem...
ság az élet, a ha...

Hentaller Lajos.

kedése.

a kétségtelenül az...
ozik s bár az utóbbi...
selejt meg a nagy...
csalódás ért bena...
mutat. — hogy...
gközelebbi 10 év...
zen történetében...
éget kizáró jele a...
a hatóság, mint a...
ai megindult. De a...
ra az egy és két...
szoktak megítélni...
Évek legjellemzőbb...
bizonyos tekintetben...
műveltségét és va...
városunk eddigi...
etre szolgáltatottak...
entiajait ezek után...
ny furcsa ítéletet...
kezdődő építkezés...
a helyzetet. —

emelkedik, melyek...
tözönek nem-sak...
ti tánt, — hanem...
fognak a hiányok...
s polgársága pedig...
léket állít magának...
a áldozatkészségét...
mus, a tanúgy és...
ni kell. — Cízvis...
breczen, legalább...
hják Pedig civis...
betnek és vannak...
unk emelkedéséhez...
ermészet alapvoná...
s tette lehetővé az...
Az emberszeretet...
ház, mely modern...
vel bő kárpótlást...
kellott azt nélkül...
új leányárvház, a...
gyolekü támogatá...
és népnevelés...
áldozatkészséggel...
tézett építését tette...
nátus egyház felső...
hivatva van váro...
hanyagolt leány...
a város szű...
vé a kereskedelmi...
tervek után itelve...
Nemsokára felépül...
lig csonka állapo...
nem emelkedhetett...
lító helyet fog el...
között.

tesztik a népisiko...
tósága az építendő...
át állapította meg...
részére tervez új...
a gyűjtések, még...
lá, hogy az izrae...
ló, modern űn és

egyelt mozgalm...
ott népkertnek új...
ty stilszerűen föl...
ban emelné az ép...
gi szempontból is...
tünk sorát nagy...
életülete, kaszá...
nyai jelei emelke...

eziviseire és mi...
józságuk sze...
szilárd alapot...
adásának biztos

ez átal a miatt, hogy Makkónál több óráig...
tartó csatája volt Binderrel, — nem teljesít...
tethetett.

Visszajövet belőlünk ismét a legveszélyesebb...
állás, — utócsapat lett, s ma vissza...
jöttünk Beszterczére, hol pár napot pihen...
fogunk, 25 napi jutalomdíjjal, mi, kik Bako...
vinában voltunk, Dornánál megajándékozta...
ván. Besztercze s vidéke a reá kivett...
200,000 pengőforint hadi költséget nagy...
játás közt fizeti. A graniczig való faluk...
vák katonasággal; innen 12-én indulunk...
hová? nem tudjuk, mert semmi egyebet nem...
tudunk honunk s városunkról sem.

ez átal a miatt, hogy Makkónál több óráig...
tartó csatája volt Binderrel, — nem teljesít...
tethetett.

Visszajövet belőlünk ismét a legveszélyesebb...
állás, — utócsapat lett, s ma vissza...
jöttünk Beszterczére, hol pár napot pihen...
fogunk, 25 napi jutalomdíjjal, mi, kik Bako...
vinában voltunk, Dornánál megajándékozta...
ván. Besztercze s vidéke a reá kivett...
200,000 pengőforint hadi költséget nagy...
játás közt fizeti. A graniczig való faluk...
vák katonasággal; innen 12-én indulunk...
hová? nem tudjuk, mert semmi egyebet nem...
tudunk honunk s városunkról sem.

Bém tábornok nagyobb bizalommal visel...
tetik irántunk, mint talán magunk is kíván...
juk; ennek egy bizonyossága azon felszólítása...
mely szerint tüzérszükséglettel megkínálván...
bennünket, további szolgálataira hívott föl ben...
nünket, mit azonban mi — haza óhajtván...
menn — el nem fogadtunk.

Papp Mór ícz

a debreczeni tüzér nemzetőrök

parancsnoka.

Naszód, márcz. 24.

Kötelességemnek tartottam a Tiszelt Köz...
gyűlést s általa otthon levő családunkat és...
rokonainkat állapotunkról ismét tudósítani.

A parancsnokságom alatt álló nemzetőrség...
folyó hó 15-dik napjáig folytattam együtt volt...
Naszódon ittjé-nappal a legéberebben vigyázván...
hogy itt a büntésekben, a folyvást fondorkos...
gaz Urban és javulni nem akaró oláh cinkosai...
által véletlenül meg ne lepettessünk! — A...
parancsnokság arról értesítettem, hogy Márma...
rosban ellenséges mozgalmak vannak, Barcsay...
István hadnagya 50 nemzetőrrel folyó hó 15-én...
d. u. Hordóra küldetett, hogy Gelts felé öröket...
küldjön, s minden ellenséges mozgalmat gondos...
figyelemmel kísérjen. Hogy a beszterczevidéki...
tábor a mármárosival összeköttetésben legyen...
Barcsay főtábornoktól folyó hó 20-án Hordóra...
és Geltsre az egész negyedik századot küldetett...
ki. 8 nap múlva a negyedik századot a nyolcadik...
század váltandja föl.

Márczius 15. napját, a magyar szabadság...
összjogaira lett visszaállítatásának s e hazában...
lakó minden nyelvű népekre lett kiterjesztésének...
évfordulati napját nagyszíripen megünnepele...
Az egész garnison fegyverrel és podgyászszal...
ki volt parancsolva a helybeli r. kath. pap...
ki egyszersmind a határőrök tábori papja, a...
főrtanya előtt sátor alatt Te Deummal m...
sét tartott; végre Révész Bálint százados...
zólt lelkesen és buzditólag a katonasághoz...
beszédének hatását mutatja az, hogy a jelen...
volt katonaság háromszoros „Eljen Kossuth...
kiáltásokkal rokasztó be az ünnepélyt. —

Nevelte az ünnepélyt Tóth Agoston ezre...
destől érkezett azon hivatalos tudósítás, mi...
kép Bém tábornok Szebeut, folyó hó 11-én...
éjji közt a negyedik századot szerencsésen...
bevette. Mi a nemzetőrség hangulatát illeti...
meg kell vallani, hogy e hónap elején kit...
réstől és engedelmesség felmondásától kellet...
félnem, de tisztem lelkesedése becsületekre...
legyen mondva, azt szerencsésen elhárította. A...
dolog röviden így történt. A nemzetőrség parancs...
kapott, hogy menjen a földvári előőrségre...
mely Bukovinától alig pár állomásra van és...
szinte a legzselőbb előőrségi hely; a nem...
zetőrség szájszája nyilvánították, hogy ők az...
ellenség eleibe nem mennek, ezen kívül ke...
nyerem és pénzen vett fél font huson kívül...
a szó teljes értelmében semmit nem kapván...
ennivalóért szolgáltak fel; de egész tisztikarom...
figyelmezteté a nemzetőrséget, mikép katoná...
nak egyik főkötelessége a nélkülnöni tudás...
— mikor a szükség úgy kívánja —, másik...
kiadott parancsok iránti pontos engedelmess...
ség s felszólítás, hogy édes hazánkert tü...
szenvedjünk, feleljünk meg nemzetőri díszes...
nevünknek s a d e b r e c z e n i nemzetőrség...
beesületén csorbát íttetni ne engedjük s ne...
engedjünk gunyódomet élvezni bizonyos...
uraknak, kik a debreczeni nemzetőrsereg be...
csületvesztésén örülnének, kik úgy látszik szá...
ndékosan boszantják a nemzetőrséget nyilvánítá...
hogy azon nem várt s nem reményelt esetben...
ha a nemzetőrség 3 hónap előtt bármi okból...
becsületvesztetten térne haza, a tisztikar 3...
hónapi idejét valamelyik szabad csapatnál...
kitölti; de 3 hónap előtt becsületvesztetten...
Debreczenbe vissza nem tér; s tudat adatot...
hogy a hadi parancsnoksághoz felterjesztés...
tétetett az iránt, hogy a nemzetőrség, az...
országos honvédelmi bizottmányok a katonas...
ság élelmezése iránt kiadott rendelete szer...
int élelmezessék. — Ekkor a nemzetőrség le...
csendesedett s tiszteik előadásán megnyugodott...
ugy hogy midőn én a századot a haza nevé...
ben és a debreczeni nemzetőrség becsületére...
a földvári előőrségre állomás elfoglalására...
felszólítottam, a századok az elmenetel első...
sége felett vetélkedtek egymással. Azóta a...
nemzetőrség hangulata a jó s bizton hiszem, hogy...
e hangulat többé változni nem fog.

Sréter Ede

őrnagy.

A gorodnoi medvevadászat.

Tolstoi gróf után.

Miklós csár annak idején szigorúan meg...
parancsolta, hogy az összes főnemesség által...
rendezendő medvevadászatoknál csakis lövegyver...
rel ellátott hajók alkalmaztassanak, mert ritka...
eset volt, hogy ily vadászatok alkalmával 6—8...
szegény jobbágy életét ne veszítette volna.

A hajók tehát puskát kaptak; de ekkor...
meg több ízben megtörtént, hogy fegyvereikkel...
uraikat vagy pedig ezek tisztjeit támadták meg

ez átal a miatt, hogy Makkónál több óráig...
tartó csatája volt Binderrel, — nem teljesít...
tethetett.

Visszajövet belőlünk ismét a legveszélyesebb...
állás, — utócsapat lett, s ma vissza...
jöttünk Beszterczére, hol pár napot pihen...
fogunk, 25 napi jutalomdíjjal, mi, kik Bako...
vinában voltunk, Dornánál megajándékozta...
ván. Besztercze s vidéke a reá kivett...
200,000 pengőforint hadi költséget nagy...
játás közt fizeti. A graniczig való faluk...
vák katonasággal; innen 12-én indulunk...
hová? nem tudjuk, mert semmi egyebet nem...
tudunk honunk s városunkról sem.

Bém tábornok nagyobb bizalommal visel...
tetik irántunk, mint talán magunk is kíván...
juk; ennek egy bizonyossága azon felszólítása...
mely szerint tüzérszükséglettel megkínálván...
bennünket, további szolgálataira hívott föl ben...
nünket, mit azonban mi — haza óhajtván...
menn — el nem fogadtunk.

Papp Mór ícz

a debreczeni tüzér nemzetőrök

parancsnoka.

Naszód, márcz. 24.

Kötelességemnek tartottam a Tiszelt Köz...
gyűlést s általa otthon levő családunkat és...
rokonainkat állapotunkról ismét tudósítani.

A parancsnokságom alatt álló nemzetőrség...
folyó hó 15-dik napjáig folytattam együtt volt...
Naszódon ittjé-nappal a legéberebben vigyázván...
hogy itt a büntésekben, a folyvást fondorkos...
gaz Urban és javulni nem akaró oláh cinkosai...
által véletlenül meg ne lepettessünk! — A...
parancsnokság arról értesítettem, hogy Márma...
rosban ellenséges mozgalmak vannak, Barcsay...
István hadnagya 50 nemzetőrrel folyó hó 15-én...
d. u. Hordóra küldetett, hogy Gelts felé öröket...
küldjön, s minden ellenséges mozgalmat gondos...
figyelemmel kísérjen. Hogy a beszterczevidéki...
tábor a mármárosival összeköttetésben legyen...
Barcsay főtábornoktól folyó hó 20-án Hordóra...
és Geltsre az egész negyedik századot küldetett...
ki. 8 nap múlva a negyedik századot a nyolcadik...
század váltandja föl.

Márczius 15. napját, a magyar szabadság...
összjogaira lett visszaállítatásának s e hazában...
lakó minden nyelvű népekre lett kiterjesztésének...
évfordulati napját nagyszíripen megünnepele...
Az egész garnison fegyverrel és podgyászszal...
ki volt parancsolva a helybeli r. kath. pap...
ki egyszersmind a határőrök tábori papja, a...
főrtanya előtt sátor alatt Te Deummal m...
sét tartott; végre Révész Bálint százados...
zólt lelkesen és buzditólag a katonasághoz...
beszédének hatását mutatja az, hogy a jelen...
volt katonaság háromszoros „Eljen Kossuth...
kiáltásokkal rokasztó be az ünnepélyt. —

Nevelte az ünnepélyt Tóth Agoston ezre...
destől érkezett azon hivatalos tudósítás, mi...
kép Bém tábornok Szebeut, folyó hó 11-én...
éjji közt a negyedik századot szerencsésen...
bevette. Mi a nemzetőrség hangulatát illeti...
meg kell vallani, hogy e hónap elején kit...
réstől és engedelmesség felmondásától kellet...
félnem, de tisztem lelkesedése becsületekre...
legyen mondva, azt szerencsésen elhárította. A...
dolog röviden így történt. A nemzetőrség parancs...
kapott, hogy menjen a földvári előőrségre...
mely Bukovinától alig pár állomásra van és...
szinte a legzselőbb előőrségi hely; a nem...
zetőrség szájszája nyilvánították, hogy ők az...
ellenség eleibe nem mennek, ezen kívül ke...
nyerem és pénzen vett fél font huson kívül...
a szó teljes értelmében semmit nem kapván...
ennivalóért szolgáltak fel; de egész tisztikarom...
figyelmezteté a nemzetőrséget, mikép katoná...
nak egyik főkötelessége a nélkülnöni tudás...
— mikor a szükség úgy kívánja —, másik...
kiadott parancsok iránti pontos engedelmess...
ség s felszólítás, hogy édes hazánkert tü...
szenvedjünk, feleljünk meg nemzetőri díszes...
nevünknek s a d e b r e c z e n i nemzetőrség...
beesületén csorbát íttetni ne engedjük s ne...
engedjünk gunyódomet élvezni bizonyos...
uraknak, kik a debreczeni nemzetőrsereg be...
csületvesztésén örülnének, kik úgy látszik szá...
ndékosan boszantják a nemzetőrséget nyilvánítá...
hogy azon nem várt s nem reményelt esetben...
ha a nemzetőrség 3 hónap előtt bármi okból...
becsületvesztetten térne haza, a tisztikar 3...
hónapi idejét valamelyik szabad csapatnál...
kitölti; de 3 hónap előtt becsületvesztetten...
Debreczenbe vissza nem tér; s tudat adatot...
hogy a hadi parancsnoksághoz felterjesztés...
tétetett az iránt, hogy a nemzetőrség, az...
országos honvédelmi bizottmányok a katonas...
ság élelmezése iránt kiadott rendelete szer...
int élelmezessék. — Ekkor a nemzetőrség le...
csendesedett s tiszteik előadásán megnyugodott...
ugy hogy midőn én a századot a haza nevé...
ben és a debreczeni nemzetőrség becsületére...
a földvári előőrségre állomás elfoglalására...
felszólítottam, a századok az elmenetel első...
sége felett vetélkedtek egymással. Azóta a...
nemzetőrség hangulata a jó s bizton hiszem, hogy...
e hangulat többé változni nem fog.

Sréter Ede

őrnagy.

A gorodnoi medvevadászat.

Tolstoi gróf után.

Miklós csár annak idején szigorúan meg...
parancsolta, hogy az összes főnemesség által...
rendezendő medvevadászatoknál csakis lövegyver...
rel ellátott hajók alkalmaztassanak, mert ritka...
eset volt, hogy ily vadászatok alkalmával 6—8...
szegény jobbágy életét ne veszítette volna.

A hajók tehát puskát kaptak; de ekkor...
meg több ízben megtörtént, hogy fegyvereikkel...
uraikat vagy pedig ezek tisztjeit támadták meg

ez átal a miatt, hogy Makkónál több óráig...
tartó csatája volt Binderrel, — nem teljesít...
tethetett.

Visszajövet belőlünk ismét a legveszélyesebb...
állás, — utócsapat lett, s ma vissza...
jöttünk Beszterczére, hol pár napot pihen...
fogunk, 25 napi jutalomdíjjal, mi, kik Bako...
vinában voltunk, Dornánál megajándékozta...
ván. Besztercze s vidéke a reá kivett...
200,000 pengőforint hadi költséget nagy...
játás közt fizeti. A graniczig való faluk...
vák katonasággal; innen 12-én indulunk...
hová? nem tudjuk, mert semmi egyebet nem...
tudunk honunk s városunkról sem.

Bém tábornok nagyobb bizalommal visel...
tetik irántunk, mint talán magunk is kíván...
juk; ennek egy bizonyossága azon felszólítása...
mely szerint tüzérszükséglettel megkínálván...
bennünket, további szolgálataira hívott föl ben...
nünket, mit azonban mi — haza óhajtván...
menn — el nem fogadtunk.

Papp Mór ícz

a debreczeni tüzér nemzetőrök

parancsnoka.

Naszód, márcz. 24.

Kötelességemnek tartottam a Tiszelt Köz...
gyűlést s általa otthon levő családunkat és...
rokonainkat állapotunkról ismét tudósítani.

A parancsnokságom alatt álló nemzetőrség...
folyó hó 15-dik napjáig folytattam együtt volt...
Naszódon ittjé-nappal a legéberebben vigyázván...
hogy itt a büntésekben, a folyvást fondorkos...
gaz Urban és javulni nem akaró oláh cinkosai...
által véletlenül meg ne lepettessünk! — A...
parancsnokság arról értesítettem, hogy Márma...
rosban ellenséges mozgalmak vannak, Barcsay...
István hadnagya 50 nemzetőrrel folyó hó 15-én...
d. u. Hordóra küldetett, hogy Gelts felé öröket...
küldjön, s minden ellenséges mozgalmat gondos...
figyelemmel kísérjen. Hogy a beszterczevidéki...
tábor a mármárosival összeköttetésben legyen...
Barcsay főtábornoktól folyó hó 20-án Hordóra...
és Geltsre az egész negyedik századot küldetett...
ki. 8 nap múlva a negyedik századot a nyolcadik...
század váltandja föl.

Márczius 15. napját, a magyar szabadság...
összjogaira lett visszaállítatásának s e hazában...
lakó minden nyelvű népekre lett kiterjesztésének...
évfordulati napját nagyszíripen megünnepele...
Az egész garnison fegyverrel és podgyászszal...
ki volt parancsolva a helybeli r. kath. pap...
ki egyszersmind a határőrök tábori papja, a...
főrtanya előtt sátor alatt Te Deummal m...
sét tartott; végre Révész Bálint százados...
zólt lelkesen és buzditólag a katonasághoz...
beszédének hatását mutatja az, hogy a jelen...
volt katonaság háromszoros „Eljen Kossuth...
kiáltásokkal rokasztó be az ünnepélyt. —

Nevelte az ünnepélyt Tóth Agoston ezre...
destől érkezett azon hivatalos tudósítás, mi...
kép Bém tábornok Szebeut, folyó hó 11-én...
éjji közt a negyedik századot szerencsésen...
bevette. Mi a nemzetőrség hangulatát illeti...
meg kell vallani, hogy e hónap elején kit...
réstől és engedelmesség felmondásától kellet...
félnem, de tisztem lelkesedése becsületekre...
legyen mondva, azt szerencsésen elhárította. A...
dolog röviden így történt. A nemzetőrség parancs...
kapott, hogy menjen a földvári előőrségre...
mely Bukovinától alig pár állomásra van és...
szinte a legzselőbb előőrségi hely; a nem...
zetőrség szájszája nyilvánították, hogy ők az...
ellenség eleibe nem mennek, ezen kívül ke...
nyerem és pénzen vett fél font huson kívül...
a szó teljes értelmében semmit nem kapván...
ennivalóért szolgáltak fel; de egész tisztikarom...
figyelmezteté a nemzetőrséget, mikép katoná...
nak egyik főkötelessége a nélkülnöni tudás...
— mikor a szükség úgy kívánja —, másik...
kiadott parancsok iránti pontos engedelmess...
ség s felszólítás, hogy édes hazánkert tü...
szenvedjünk, feleljünk meg nemzetőri díszes...
nevünknek s a d e b r e c z e n i nemzetőrség...
beesületén csorbát íttetni ne engedjük s ne...
engedjünk gunyódomet élvezni bizonyos...
uraknak, kik a debreczeni nemzetőrsereg be...
csületvesztésén örülnének, kik úgy látszik szá...
ndékosan boszantják a nemzetőrséget nyilvánítá...
hogy azon nem várt s nem reményelt esetben...
ha a nemzetőrség 3 hónap előtt bármi okból...
becsületvesztetten térne haza, a tisztikar 3...
hónapi idejét valamelyik szabad csapatnál...
kitölti; de 3 hónap előtt becsületvesztetten...
Debreczenbe vissza nem tér; s tudat adatot...
hogy a hadi parancsnoksághoz felterjesztés...
tétetett az iránt, hogy a nemzetőrség, az...
országos honvédelmi bizottmányok a katonas...
ság élelmezése iránt kiadott rendelete szer...
int élelmezessék. — Ekkor a nemzetőrség le...
csendesedett s tiszteik előadásán megnyugodott...
ugy hogy midőn én a századot a haza nevé...
ben és a debreczeni nemzetőrség becsületére...
a földvári előőrségre állomás elfoglalására...
felszólítottam, a századok az elmenetel első...
sége felett vetélkedtek egymással. Azóta a...
nemzetőrség hangulata a jó s bizton hiszem, hogy...
e hangulat többé változni nem fog.

Sréter Ede

őrnagy.

A gorodnoi medvevadászat.

Tolstoi gróf után.

Miklós csár annak idején szigorúan meg...
parancsolta, hogy az összes főnemesség által...
rendezendő medvevadászatoknál csakis lövegyver...
rel ellátott hajók alkalmaztassanak, mert ritka...
eset volt, hogy ily vadászatok alkalmával 6—8...
szegény jobbágy életét ne veszítette volna.

A hajók tehát puskát kaptak; de ekkor...
meg több ízben megtörtént, hogy fegyvereikkel...
uraikat vagy pedig ezek tisztjeit támadták meg

ez átal a miatt, hogy Makkónál több óráig...
tartó csatája volt Binderrel, — nem teljesít...
tethetett.

Visszajövet belőlünk ismét a legveszélyesebb...
állás, — utócsapat lett, s ma vissza...
jöttünk Beszterczére, hol pár napot pihen...
fogunk, 25 napi jutalomdíjjal, mi, kik Bako...
vinában voltunk, Dornánál megajándékozta...
ván. Besztercze s vidéke a reá kivett...
200,000 pengőforint hadi költséget nagy...
játás közt fizeti. A graniczig való faluk...
vák katonasággal; innen 12-én indulunk...
hová? nem tudjuk, mert semmi egyebet nem...
tudunk honunk s városunkról sem.

Bém tábornok nagyobb bizalommal visel...
tetik irántunk, mint talán magunk is kíván...
juk; ennek egy bizonyossága azon felszólítása...
mely szerint tüzérszükséglettel megkínálván...
bennünket, további szolgálataira hívott föl ben...
nünket, mit azonban mi — haza óhajtván...
menn — el nem fogadtunk.

Papp Mór ícz

a debreczeni tüzér nemzetőrök

parancsnoka.

Naszód, márcz. 24.

Kötelességemnek tartottam a Tiszelt Köz...
gyűlést s általa otthon levő családunkat és...
rokonainkat állapotunkról ismét tudósítani.

A parancsnokságom alatt álló nemzetőrség...
folyó hó 15-dik napjáig folytattam együtt volt...
Naszódon ittjé-nappal a legéberebben vigyázván...
hogy itt a büntésekben, a folyvást fondorkos...
gaz Urban és javulni nem akaró oláh cinkosai...
által véletlenül meg ne lepettessünk! — A...
parancsnokság arról értesítettem, hogy Márma...
rosban ellenséges mozgalmak vannak, Barcsay...
István hadnagya 50 nemzetőrrel folyó hó 15-én...
d. u. Hordóra küldetett, hogy Gelts felé öröket...
küldjön, s minden ellenséges mozgalmat gondos...
figyelemmel kísérjen. Hogy a beszterczevidéki...
tábor a mármárosival összeköttetésben legyen...
Barcsay főtábornoktól folyó hó 20-án Hordóra...
és Geltsre az egész negyedik századot küldetett...
ki. 8 nap múlva a negyedik századot a nyolcadik...
század váltandja föl.

Márczius 15. napját, a magyar szabadság...
összjogaira lett visszaállítatásának s e hazában...
lakó minden nyelvű népekre lett kiterjesztésének...
évfordulati napját nagyszíripen megünnepele...
Az egész garnison fegyverrel és podgyászszal...
ki volt parancsolva a helybeli r. kath. pap...
ki egyszersmind a határőrök tábori papja, a...
főrtanya előtt sátor alatt Te Deummal m...
sét tartott; végre Révész Bálint százados...
zólt lelkesen és buzditólag a katonasághoz...
beszédének hatását mutatja az, hogy a jelen...
volt katonaság háromszoros „Eljen Kossuth...
kiáltásokkal rokasztó be az ünnepélyt. —

Nevelte az ünnepélyt Tóth Agoston ezre...
destől érkezett azon hivatalos tudósítás, mi...
kép Bém tábornok Szebeut, folyó hó 11-én...
éjji közt a negyedik századot szerencsésen...
bevette. Mi a nemzetőrség hangulatát illeti...
meg kell vallani, hogy e hónap elején kit...
réstől és engedelmesség felmondásától kellet...
félnem, de tisztem lelkesedése becsületekre...
legyen mondva, azt szerencsésen elhárította. A...
dolog röviden így történt. A nemzetőrség parancs...
kapott, hogy menjen a földvári előőrségre...
mely Bukovinától alig pár állomásra van és...
szinte a legzselőbb előőrségi hely; a nem...
zetőrség szájszája nyilvánították, hogy ők az...
ellenség eleibe nem mennek, ezen kívül ke...
nyerem és pénzen vett fél font huson kívül...
a szó teljes értelmében semmit nem kapván...
ennivalóért szolgáltak fel; de egész tisztikarom...
figyelmezteté a nemzetőrséget, mikép katoná...
nak egyik főkötelessége a nélkülnöni tudás...
— mikor a szükség úgy kívánja —, másik...
kiadott parancsok iránti pontos engedelmess...
ség s felszólítás, hogy édes hazánkert tü...
szenvedjünk, feleljünk meg nemzetőri díszes...
nevünknek s a d e b r e c z e n i nemzetőrség...
beesületén csorbát íttetni ne engedjük s ne...
engedjünk gunyódomet élvezni bizonyos...
uraknak, kik a debreczeni nemzetőrsereg be...
csületvesztésén örülnének, kik úgy látszik szá...
ndékosan boszantják a nemzetőrséget nyilvánítá...
hogy azon nem várt s nem reményelt esetben...
ha a nemzetőrség 3 hónap előtt bármi okból...
becsületvesztetten térne haza, a tisztikar 3...
hónapi idejét valamelyik szabad csapatnál...
kitölti; de 3 hónap előtt becsületvesztetten...
Debreczenbe vissza nem tér; s tudat adatot...
hogy a hadi parancsnoksághoz felterjesztés...
tétetett az iránt, hogy a nemzetőrség, az...
országos honvédelmi bizottmányok a katonas...
ság élelmezése iránt kiadott rendelete szer...
int élelmezessék. — Ekkor a nemzetőrség le...
csendesedett s tiszteik előadásán megnyugodott...
ugy hogy midőn én a századot a haza nevé...
ben és a debreczeni nemzetőrség becsületére...
a földvári előőrségre állomás elfoglalására...
felszólítottam, a századok az elmenetel első...
sége felett vetélkedtek egymással. Azóta a...
nemzetőrség hangulata a jó s bizton hiszem, hogy...
e hangulat többé változni nem fog.

Sréter Ede

őrnagy.

A gorodnoi medvevadászat.

Tolstoi gróf után.

Miklós csár annak idején szigorúan meg...
parancsolta, hogy az összes főnemesség által...
rendezendő medvevadászatoknál csakis lövegyver...
rel ellátott hajók alkalmaztassanak, mert ritka...
eset volt, hogy ily vadászatok alkalmával 6—8...
szegény jobbágy életét ne veszítette volna.

A hajók tehát puskát kaptak; de ekkor...
meg több ízben megtörtént, hogy fegyvereikkel...
uraikat vagy pedig ezek tisztjeit támadták meg

ez átal a miatt, hogy Makkónál több óráig...
tartó csatája volt Binderrel, — nem teljesít...
tethetett.

Visszajövet belőlünk ismét a legveszélyesebb...
állás, — utócsapat lett, s ma vissza...
jöttünk Beszterczére, hol pár napot pihen...
fogunk, 25 napi jutalomdíjjal, mi, kik Bako...
vinában voltunk, Dornánál megajándékozta...
ván. Besztercze s vidéke a reá kivett...
200,000 pengőforint hadi költséget nagy...
játás közt fizeti. A graniczig való faluk...
vák katonasággal; innen 12-én indulunk...
hová? nem tudjuk, mert semmi egyebet nem...
tudunk honunk s városunkról sem.

Bém tábornok nagyobb bizalommal visel...
tetik irántunk, mint talán magunk is kíván...
juk; ennek egy bizonyossága azon felszólítása...
mely szerint tüzérszükséglettel megkínálván...
bennünket, további szolgálataira hívott föl ben...
nünket, mit azonban mi — haza óhajtván...
menn — el nem fogadtunk.

Papp Mór ícz

a debreczeni tüzér nemzetőrök

parancsnoka.

Naszód, márcz. 24.

Kötelességemnek tartottam a Tiszelt Köz...
gyűlést s általa otthon levő családunkat és...
rokonainkat állapotunkról ismét tudósítani.

A parancsnokságom alatt álló nemzetőrség...
folyó hó 15-dik napjáig folytattam együtt volt...
Naszódon ittjé-nappal a legéberebben vigyázván...
hogy itt a büntésekben, a folyvást fondorkos...
gaz Urban és javulni nem akaró oláh cinkosai...
által véletlenül meg ne lepettessünk! — A...
parancsnokság arról értesítettem, hogy Márma...
rosban ellenséges mozgalmak vannak, Barcsay...
István hadnagya 50 nemzetőrrel folyó hó

Mindenféle
utazási
és
toilette
cikkek
legjutányosabban
kaphatók
Szent-Királyi Tivadar
műiparúruk rakárában.
DEBRECZEN, városház épületében.

BOSZNAVY J. és TÁRSA
Debreczen, Czegéd-utca.
Ajánlják

a legnagyobb választékban
és
feltűnő olcsó árak mellett

TAVASZI IDÉNYRE
ujjonnan érkezett

legújabb női ruhaszövetek
és mindenféle
DISZEKET

fekete divatkelméket
jó mosó
toille batisz és atlasz-szateneket.

Nagy választékban kaphatók:
NAPERNYŐK,
futó szőnyegek, függönyök.

férfi gyapjukelmék,
női és férfi fehérművek,
harisnyák, nyakkendők

és mindenféle
szabó-kellékek.
Leszállított áru

SZÖVETEK
egész idény alatt
árusítottak el.

Becsét vesztí
a legválasztékosabb étel is,
ha nincs étvágyunk. Az étvágy gerjesztésére úgy, mint mindenemű gyomor-bajok ellen melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe
Egger díj jutalmazott
szódapasztillái.
Kaphatók 30 kros eredeti dobozokban a monarchia összes gyógytáraiban, valamint az
Egger A. Fia
cég gyógyszer-különlegességi gyárában Bécs-Nussdorf.

Nagy nyeresémesítések a legnagyobb biztonság mellett
Meghívás a Budapesti Bankgyesület részvénytársaság által alakított
alkalmi sorsjegy társasághoz való belépésre.
E csoport 1050 drb. állami és osztr. bélyeggel ellátott magánsorsjegy.
A nyeresémesítések összege több mint **4 millió.**
Nagyon kedvező feltételek. Kifűző nyeresémesítések csak o. é. 2 frt 50 kr. havonkénti befizetéssel.
D csoport 100 nagy, kamatozó államsorsjegy, a 11 milliót meghaladó nyeresémesítéssel.
Havonkénti befizetés 10 frt o. é. és egyéb kedvező kombinációk. Ügynökök előnyös feltételek mellett alkalmazhatók. Ajánlatok intézendők:
a Budapesti bankgyesület részvénytársasághoz
Budapest, Erzsébet tér 18. sz.

Egészségi tiszta len trico

FEHÉRNEMU

Kneipp Seb. tana
szerint.

Kunz József és Társa
cégnél,
kistemplom bazár. (5)

Vetni való tiszta

bükköny

zabmentes
6 frt 50 krajczárjával
kapható

a Termény és áruraktárnál.

FRIRS ERDÉLYI SZÉKELY TURO

Ementhali grói, Imperial s Parmasan sajt.
Páczolt- Jäger-, Holandi
Kelet-tengerit és töltött hering.

Továbbá 1885-iki
Ermelléki bakar és
asztali borok,
Spanyol csemege és aszu borok.

MAGYAR FRANCZIA

COGNAC,
CARFIOL

kapható
VARGA LAJOS
kereskedésében.

Vetni való Bükköny
arankamentes, luczerna lóhere,
óriási répa, muhar, zab és rozsnok
magvakat.

Piros belü narancsot,
olajba tört festékeket,
gyorsan száradó padó fény mázt
és mindenféle fűszert.

átköltözödés miatt,
leszállított ár mellett

ajánl
KOHN HENRIK
fűszer kereskedése.

Főüzlet április hó végétől kis-piacz
(Róza-tér 12.) Stáhl-ház.

Vetni való
Bükköny

kapható
Lukács Árminnál
piacutca 1824. sz. I-só emeleten.

Leszállított árak.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget
hogy a házban folyó építkezések folytán üzlet-
helyiségemből kénytelen vagyok egy időre
kiköltözni s ennek következtében az üzletem-
ben főlhalmozva levő árukat Mártus 1 től kezdve
beszerzési árak mellett
árusítom el.

Tisztelettel
Benyáts Emil.

Előleges jelenfés.

Van szerencsénk a nagyérdemű közön-
ség szives tudomására juttatni, miszerint
a Győri-féle volt üzlet helyiségben
(Hajdu-ház) egy

keztyügyárat

alapítunk, melynek berendezésével régeb-
ben foglalkozunk, úgy költséget mint
fáradtságot nem kimélve, hogy azt a kor-
igényeinek megfelelően

folyó év április hó első felében
megnyithassuk. Kiváló tisztelettel

Kálnai és Társa
keztyügyárosok.

KOSTYA JÁNOS
arany- ezüst- és ékszerműves Debreczenben.
Tisztelettel vagyok bátor a. n. é. közönség szives figyelmébe ajánlani, sze-
rény berendezésű:
arany, ezüst ékszerárak
valamint zsebóráknak jutányos és lelkiismeretes kiszolgálását.
Fővállalok új ékszerek készítését, régiek átalakítását s javítását
jutányos árak mellett.
Régi arany, ezüst-tárgyak megvétenek, vagy becsértelnek, — illő árban.
Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközölnöketek.
Ajánlom magamat a n. é. közönség becses pártfogásába.
Üzlethely; Széchenyi utca, Gróf Dégenfeld-féle ház. Kunz József és tár-
sá üzletének áttellenében.

GRAEPEL HUGÓ
GÉPGYÁROS
MARSHALL SONS & CO. LTD
VEZÉRÜCYNÖKE
Y., KÜLSŐ YÁCZI-UT 46. BUDAPESTEN Y., KÜLSŐ YÁCZI-UT 46.
(EZELŐTT BROGLE JÓZSEF-FÉLE GYÁR.)
Ajánl legkitűnőbb szerkezetű konkolyválasztókat (Trieur) és gabona tisztító ro-
stát, ugyszintén legújabb rendszerű sorvetőgépeket, könnyű faju kétvasú eke-
csöves tengeri darálókat, kukorica morzsolókat, szecskavágókat, répavágókat,
továbbá löhere-toklászó készüléket, bármily gyártmányu cséplőgéphez, valamint
örölmalmok és malomberendezési gépeket, nevezetesen: gabona tisztító-
(Eureka), tarárok, malom trieurök, hengerek, lisztosztályozó hen-
gerék, felhordók, dara tisztító-
gépek és malom vasrészeket;
lyukasztott rostalemezek és álta-
lában mindennemű gazdasági gé-
pek és eszközöket legolcsóbb áron
és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett.
Árjegyzékek bérmentve küldetnek.

Lyukasztott rostalemez.

Szernagyjűtő.

Sorvetőgép.

Konkolyozó (Trieur).

Csőves tengeri daráló.

Kétvasú eke.

Körfűrés.

Szecskavágó.

Szecskavágó.

Cséplőgép.

Gőzmozgony.

Tisztító rosta.

Gépolaj.

Löhere toklászó.

Malomkő.

Lisztosztályozó henger.

Répavágó.

Fécskendő.

Malomtrieur.

Örlőmalom.

Fűkaszalógép.

Aratógép.

Szerke
Széchenyi-
előzetési p
valami
minden k
Bérmenttel
XVI
Gróf Z
Az i
ban becs
huszonöt
Annak a
fenkolt id
dészel.
fényes és
nek mara
és művés
saiban.
Mind
rás, melyb
a mélyen
nyaló elm
melyet es
választottj
mely azt
az, egy r
dó ember
Ez a
hat hamis
a szivekb
megvagas
pások su
csak pillá
egy neme
De
művész ké
ideális vil
zi költő, a
azt a vara
szárnyat
porát, lerá
kövesse a
let alkotta
ég a föld
tisztulva
élet nyűz
S m
az, kinek j
ros köző
ünnepele,
nepünk, h
nek e haz
iv dobog
breszteni
A merre l
nagy és i
Szom
nepi vendé
a budapest
tőjának és
12 urnó; a
Howlet G
Rédly Be
Stark Lude
Ugyanaz
Szirovatka
zenede eln
magyar ve
teknek, a
királyon-
rövid piher
a Nagyerd
üket. Vissz
Az ü
a fényoloz
Fogadtatás
mint a jub
lajdonképe
meg a jub
tetés. —
órákor elle
nök gyűlte
dulóház vá
közönség v
a város hig
ünnepi fog
volt előszó
a notabiltá
lekeztek. —
Simonffy I